

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugooslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

NAROCNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

AÑO (Leto) IX. BUENOS AIRES, 10 DE FEBRERO (FEBRUARJA) DE 1939

Núm. (Štev.) 108

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Nova smer v notranji politiki Jugoslavije?

Vest, da je Stojadinovičeva vlada podala ostavko, je gotovo marsikoga iznenadila. Po v redu izvršenih volitvah in nedavni rekonstrukciji vlade, je izgledalo, da bo dr. Stojadinovič, ki je dobra tri leta vodil državni voz, ostal še dolgo na krmilu. Zgodilo pa se je drugače. Onim, ki so ob zadnji rekonstrukciji kabineta prezrli važnost dejstva, da je v novo vlado prišel kot naslednik izkušenega politika dr. Antona Korošca za notranjega ministra nov mož, se je zdelo prav posebno važno, da je vladna kriza izbruhnila takorekoč tik po obisku italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Beogradu, pa so modrovali, da je zunanja politika vzrok razlike mnenj med jugoslovanskimi ministri: razlagali so, da je dr. Stojadinovič hotel najbrž Jugoslavijo privezati na os Rim-Berlin.

Takšna ugibanja so pa seveda popolnoma neutemeljena. Dr. Stojadinovič, ki se je bil v zunanji politiki pokazal izredno spretnega in dalekovidnega, gotovo ni mislil narediti napake da bi Jugoslavijo priklenil na dve totalitarni državi, potem ko je bil razrahljal pretesne vezi z zapadnimi demokracijami, ker je spoznal, da Jugoslaviji ne kaže vezati se na interese velikih vlasti, ki so spremenljivi in muhasti, kakor se je izkazalo tudi v slučaju Češkoslovaške, marveč da zahtevajo interese naše države, da živi v čim boljših odnosih z vseni državami.

Torej je jasno, da če je prišlo do glasja nanašala na vprašanja notranjesoglasij v vladi, da so se ta nesojne politike. In to mnenje potrjujejo tudi piše vesti, ki so jih o dogodkih objavile obveščevalne agencije. Kriza je izbruhnila radi hrvaškega vprašanja.

Znano je, da je bivša Živkovičeva diktatura zagovarjala stališče strogega narodnega edinstva in centralizma ter je z zakonom o zaščiti države zatirala vse, kar je bilo proti centralizmu, ki se je na primer kazal tudi v tem, da je bila v vsaj državni dovoljena ena sama zastava, jugoslovanska, dočim je bilo izobešanje tako hrvatske kakor srbske in slovenske zastave prepovedano.

Po padcu diktature Jugoslovanske nacionalne stranke so v Beogradu začeli popuščati v vprašanih centralizmu, in to posebno na Hrvaškem. Ta politika popuščanja je na pr. omogočila tudi hrvaški opoziciji, da je pri zadnjih volitvah mogla celo izvajati ponekod hudi pritisk na pristajaše Stojadinovičeve vlade v hrvaških krajih.

Po volitvah se notranji položaj, v kolikor se tiče hrvaškega vprašanja, ni spremenil. Poslanci Mačkove skupine niso šli v parlament, marveč so se zbrali v Zagrebu na konferenci, na kateri so sklenili, da se dela v skupščini ne bodo udeleževali, marveč da se bodo še naprej borili za "hrvaške pravice". Obenem pa so odpravili svoje prejšnje sporazume s srbskim delom opozicije, katerega poslanci so se udeležili otvoritvene seje nove narodne skupščine. Važno pa je, da je dr. Maček v javnih izjavah po volitvah jasno povedal, da je njegovo stališče — kako bi rekli? — državotvorno: da je on za sožitje Hrvatov, Srbov in Slovencev v eni državi pod dinastijo Karađorđevićev, vprašanje, glede katerega Hrvati dotlej niso bili preveč jasni. Zahteval pa je "široko avtonomijo". Seveda pa je "široka avtonomija" zelo obsežen pojem in do- slej širši javnosti ni znano, kaj pravzaprav dr. Maček smatra za tako vrsto avtonomije. Doslej smo vedeli le to, da se Hrvati niso hoteli zadovoljiti s takšno samoupravo, ki bi

DRAGIŠA CVETKOVIČ NADOMESTIL DR. STOJADINOVIČA

MUSLIMANSKI IN SLOVENSKI ČLANI VLADE IZZVALI KRIZO — REGENTSKI SVET JE SPREJEL OSTAVKO CELOKUPNE VLADE TER POVERIL SESTAVO NOVEGA KABINETA DOSEDANJEMU MINISTRU ZA SOCIALNO POLITIKO DR. DRAGIŠI CVETKOVIČU

Preteklo soboto 4. februarja so vesti iz Beograda iznenadile svetovno javno mnenje: vlada dr. Stojadinoviča je podala ostavko, ki jo je regentski svet sprejel. Kriza je izbruhnila, ko je pet ministrov izjavilo, da se umikajo iz vlade. Ti ministri so bili: minister socialne politike dr. Dragiša Cvetković, prometni minister dr. Mehmed Spaho, minister

Dragiša Cvetković, predsednik jug. vlade in zunanji minister

za javna dela dr. Miha Krek ter ministra brez portfelja Snaj in Kulenovič.

Na dvoru so se začela takoj posvetovanja ter je princ Pavle sprejel v avdienci predsednika senata dr. Antona Korošca, predsednika narodne skupščine dr. Čirića in načelnika beogradske općine, s katerimi se je posvetoval. Kmalu nato je šel glas, da je bila dr. Dragiša Cvetkoviču poverjena sestava nove vlade in naslednjega dne je dosedanji minister za socialno politiko že predložil svojo listo, katero je regentski svet v imenu krone odobril.

Nova vlada je sestavljena takole: dr. Dragiša Cvetković, predsednik

ministrskega sveta in minister za notranje zadeve.

Dr. Mehmed Spaho, prometni minister.

General Milan Nedić, minister za vojsko in mornarico.

Dr. Aleksij Čincar Marković, minister za zunanje zadeve.

Dr. Stepan Čirić, prosvetni minister.

Dr. Viktor Ružić, minister za pravosodje.

Dr. Nikola Beslić, poljedelski minister.

Dr. Miha Krek, minister za javna dela.

G. Vojin Djuričić, finančni minister.

G. Ljuba Pantić, minister za šume in rudnike.

Dr. Miloje Rajaković, minister za socialno politiko in narodno zdravje.

Dr. Djura Čejović, minister za telesno vzgojo.

G. Jevrem Tomić, minister za industrijo in trgovino.

G. Jovan Altiparmaković, minister za pošte in brzojave.

Dr. Djafer Kulenovič, Dr. Ante Maštrović, Branko Miljuš in Fran-

General Nedić, vojni minister

Snaj, ministri brez portfelja.

Po vestih iz Beograda je kriza izbruhnila zaradi vprašanja zadržanja vlade napram hrvaškemu vprašanju. Med petorico zgoraj imenovanih ministrov in dr. Stojadinovičem je prišlo v tem pogledu do nesoglasij, iz katerih je bila demisija edini izhod. Ker je dr. Stojadinovič, ki je dobra tri leta vodil usodo Jugoslavije, ostal izven vlade, so v tujini takoj za-

Dr. Miha Krek, gradbeni minister

čeli ugibati, da bo Jugoslavija zašla v težko notranjo krizo. Vtem mnenju jih je še podkrepilo dejstvo, da je cenzura zaplenila izdajo "Vremena", v kateri je bil objavljen govor, ki ga je dr. Stojadinovič imel na sestanku parlamentarnega kluba Jugoslovanske radikalne zajednice.

Napovedi o "hudi notranji krizi" pa so se brž izkazale kot neosnovane, ker je že naslednjega dne prišla vest, da je bil med dr. Stojadinovičem in dr. Cvetkovičem dosežen sporazum, ki pomeni ohranitev edinstva v Jugoslovanski radikalni zajednici in ki bo omogočil vladi mirno poslovanje. Dr. Stojadinovič je bil izvoljen za predsednika parlamentarnega kluba JRZ.

ŠPANSKA VLADA POBEGNILA V FRANCIJO

OSTANKI KATALONSKE VOJSKE IN MNOGO CIVILNEGA PREBIVALSTVA BEŽE V FRANCIJO, KAMOR SE JE UMAKNIL TUDI KATALONSKI GENERALNI ŠTAB — NESOGLASJA V NEGRINOVI VLADI — POSREDOVANJE ZA SKLENITEV MIRU

Ko se je pred nedavnim sestankom španski republikanski parlament v neki kleti katalonskega mesteca Figuerasa na svoji zadnji seji, je predsednik vlade dr. Negrin odkrito priznal, da se je po hitrih in nepričakovano velikih uspehah revolucionarne ofenzive na vsej katalonski fronti polastila vojske in prebivalstva panika. Zagotovil je sicer, da se je vladi že posrečilo spet vzpostaviti red in da se bo republikanska voj-

ska postavila v bran na novih postojankah, vendar pa se ta napoved ni uresničila. Panika je huda reč. Po kobariški ofenzivi v svetovni vojni se je bilo Italijanom posrečilo zadržati bežečo vojsko za Plavo samo z energičnim nastopom francoskih, angleških, ameriških in svežih čet v za ledju in ker jim je tudi narava sama priskočila na pomoč s poplavljeni, ki so zadržali na naval vojske osrednjih vlasti. Takih svežih čet in take sre-

če pa katalonski generalni štab ni imel in zato so revolucionarne čete po razbitju fronte ob Ebru prodirale proti severu z veliko naglico in brez da bi naletele na kak resnejši odpor. Kakor je sedaj položaj, bo vsa Katalonija zasedena v nekoliko dneh.

Dolge kolone civilnega prebivalstva in republikanskih čet beže čez mejo v Francijo, kjer so do sedaj sprejeli že več kot 200.000 beguncev in računajo, da jih bodo morali spravi-

ti pod streho še kakšnih 100.000. Mnogi vojaški oddelki so prekorčili mejo z vsem svojim orožjem, s topovi, tanki itd. ter s celimi vlaki municije. V Franciji so jih razorožili ter jih poslali v koncentracijska taborišča. Značilno je, da so v Francijo pribežali tudi mnogi letalci s svojimi aparati ter da je veliko število avionov prešlo mejo na vlakih in kamionih. Značilno je to zategadelj, ker priča, da bežeča katalonska vojska ne misli na nadaljevanje vojne proti Francovim četam, saj bi se sicer vsaj letalci bili dvignili v zrak ter pobegnili s svojimi letali ne v Francijo, marveč v osrednjo Španijo, kjer se republikanci pod Miajovim vodstvom še drže.

V Francijo je pobegnila tudi vsa vlada, s predsednikom republike Azaña na čelu, in pribežali so tja republikanski poslanci in številni višji uradniki republikanske vlade. O predsedniku kabineta Negrinu so se sprva širile vesti, da se bo iz Katalonije v letalu odpeljal v Valencijo ter da bo tam vodil nadaljevalno boja proti revolucionarjem. Skušal je ba- je prepričati tudi katalonski generalni štab, naj ga na tej poti sprem- lja, vendar pa ni imel uspeha ter se je zato tudi sam umaknil na fran- coska tla. V vladnem taboru so se pojavila nesoglasja glede vprašanja, kakšno naj bo bodoče zadržanje. Ves- ti iz resnih virov zagotavljajo, da je predsednik republike Azaña pre- pričan, da je najbolj pametno, če se skuša skleniti na sprejemljiv način mir ter se tako prepreči nadaljnje prelivanje krvi, ki bi bilo brez misel- no. Francija in Anglija posredujeja baje v istem smislu. Vprašanje je le, kako doseči od Franca sprejemljive pogoje. Nekateri menijo, da bo poga- janja vodil general Miaja, ki je se- daj, ko je vlada pobegnila, postal pravzaprav diktator na ozemlju v osrednji Španiji, ki je še v rokah republikancev; bolj verjetno pa je, da se bo našla druga rešitev: da se na primer v Valenciji sestavi vlada nevtralnih ljudi, ki bi prevzela vod- stvo pogajanj, dočim bi glavni eks- ponenti sedanje režima vzele leta- la in se odpeljali v Francijo. Na vsak način izgleda, da so glavne kar- te že bile igrane in ni več dvoma o tem, kdo bo dobil vojno, če bi se še nadaljevala.

Priznati je treba, da se je vladni tabor neverjetno dolgo in krepko držal, če vpoštevamo, da se je brez iz- vežbanih ljudi in — kar je še bolj važno — brez izvežbanega štaba ofi- cirjev moral boriti proti organizirani vojski pod vodstvom starih gene- ralov in ki je bila ojačena z bojevi- timi arabskimi četami, z oddelki red- ne italijanske vojske ter z vojaškimi strokovnjaki iz Italije in Nemčije. Poleg tega že od samega začetka ni bilo v vladnem taboru one sloge, brez katere je bila zmaga že v naprej izključena. Spominjali se bomo, na primer, kako niso Katalonci ničesar storili za osrednjo vlado, tudi po- tem ne, ko je Madrid bil v nevarno- sti, dokler niso Francove čete pro-

2. da so Hrvati določili točne me- je pojmu "hrvaške avtonomije" in sicer na način, ki je bil sprejemljiv za regentski svet, katerega najbrž ni bilo težko prepričati, da je za državo boljše, če se pametna ureditev hrvaškega vprašanja izvede čimprej ter se stvar ne zavlačuje toliko, da bi se moral s njo ukvarjati šele mladi vladar, ko zasede prestol.

Na noben način pa ni verjetno, da bi se tak načrt dr. Cvetkoviča, če ga v resnici ima, kakor mislimo, izvedel takoj. Najprej bo vsekakor treba spraviti pod streho državni prora- čun za novo poslovno leto, ki začne- nja 1. aprila. Po proračunski debati se bodo pa najbrž dogodki brž razvi- jali — seveda, če so naša ugibanja utemeljena.

bila možna v mejah sedanje ustave, marveč so zahtevali, da se ustava spremeni. V svojem znanem sporazu- mu s srbsko opozicijo so zagovarjali stališče, da je treba ustavo raz- veljaviti ter razpisati volitve za novo ustavodajno skupščino, ki naj — brez predhodnega sporazuma — sklepa o tem, kako naj se država uredi.

V tem pogledu je bilo stališče vlade dr. Stojadinoviča in tudi regent- skega sveta popolnoma odklonilno. O tem, da bi se odpravila ustava in bi se potem šele začela razprava, kak- šen naj bo nov osnovni zakon države, ni moglo biti govora. Regentski svet je pač pravilno mislil, da tak- šnega eksperimenta ne more dovoli- ti, ker le začasno zastopa krono, in

ker je smatral za svojo dolžnost, da državo izroči mlademu kralju, ko postane polnoleten, tako, kakršno je prevzel po tragični smrti njegovega očeta.

Dr. Stojadinovič, ki je bil za časa volilne kampanje obljubil, da bo rešil hrvaško vprašanje, je gotovo tudi nameraval to obljubo izpolniti. Po vsej priliki je izdelal svoj načrt, s katerim se pa niso strinjali vsi člani vlade. Tako je prišlo do krize, ki se je rešila na ta način, da je vodstvo prevzel dr. Cvetković, ki ima brez dvoma tudi svoj načrt glede reševanja hrvaškega vprašanja, načrt, ki ga podpirajo tudi ministri, ki v vla- di zastopajo bosanske muslimane in pa Slovence. Poleg tega je značilno, da sta v novi vladi tudi dva Hrvata,

o katerih je znano, da sta z dr. Mač- kom v dobrih odnosih. Tudi o dr. Cvetkoviču govore, da je v zadnjem času imel mnogo konferenc z zas- topniki hrvaške opozicije, in zato smemo sklepati, da je vsaj v glavnih točkah bil dosežen sporazum, kako naj se notranja politika preusmeri. Ker je tudi regentski svet pristal na spremembo vlade, smemo najbrž upravičeno sklepati na sledeče:

1. da so voditelji Hrvatov popu- stili od svoje prvotne zahteve, da se sedanja ustava razveljavi brez pred- hodnega sporazuma glede nove ured- be države, s čimer bi se to važno vprašanje ne prepuščalo usodi in razpravljanju ter bi tako tudi izgi- nili tehtni pomisleki regentskega sveta v tem pogledu;

Argentinske vesti

Da ne boste izgubljali delavnih ur, vam bomo šli na roko

Ker po novi naredbi vse banke poslujejo samo od 10. zjutraj do 3. ure pop., je s tem mnogo naših delavcev in služkinj prizadetih, ker v teh urah zaposlitve ne more opraviti svojih zadev na bankah. Mnogi so se že obrnili na nas, da smo jim mi odposlali denar, kamor so želeli, ali ga vložili na njih račun v banko. Odločili smo se, da bomo v bodoče vsem, ki bi to želeli, napravili to uslugo.

Vsa nakazila bomo naslednji dan po izročitvi denarja nam odposlali na naslovljenca po oni banki, ki bo imela najugodnejši dnevni kurz.

Naše uradne ure so od devete ure zjutraj pa do sedme zvečer. V izjemnih slučajih pa bomo na razpolago tudi pozneje ter vsako nedeljo in praznik.

Solidarnost s Chile-jem

Z naravnost vzgledno vzajemnostjo so ameriške države prispevale na pomoč prebivalstvu republike Chile, ki ga je strahovit potres tako hudo zadel. Od vseh strani prihajajo denarna sredstva, zdravila in zdravilniki za ponesrečence. Tudi Argentina je v polni meri izvršila svojo dolžnost v tem pogledu. Ne samo osrednja vlada in nekatere provincijalne vlade, marveč tudi zasebne ustanove in posamezniki so z največjo vneto in požrtvovalnostjo takoj v začetku hiteli pomagat Chilencem. Cela vrsta zdravnikov in strežnikov ter strežnic iz Argentine se že nahaja v sosedni republiki; organizirali so cele bolnišnice, kjer sprejemajo in zdravijo številne ranjence. Poročila iz Chileja zagotavljajo, da je prebivalstvo z ginenostjo sprejelo to bratstvo pomoč ter je z vso iskrenostjo tudi manifestiralo svojo hvaležnost.

V Argentini so se ustanovili posebni odbori, ki hočejo pomagati nesrečnim sosedom. S tem namenom je bilo organiziranih že mnogo prireditelj in pri vseh podružnicah Državne banke so se delj časa sprejemali prostovoljni prispevki prebivalstva za Chilence.

Politični vihar v pokrajini Buenos Aires

Kakor je znano, je novi finančni minister pokrajine Buenos Aires sklenil uvesti veliko štednjo v po-

drle do njihove dežele. In še potem so komunistična Splošna delavska zveza in anarhisti uganjali prav do padea Barcelone pasivno rezistenco proti Negrinu in njegovi vladi. Vse to je bilo gotovo prav dobro znano tako v Parizu kakor v Londonu in v tem je po vsej priliki odgovor na vprašanje, zakaj nista Anglija in Francija priskočili republikancem na pomoč. Republikanski vojski je manjkal predvsem izvežban kader oficirjev in podoficirjev in zato je morala prej ali slej priti katastrofa. Sposobnih poveljnikov — tako za velike oddelke kakor za manjše edince — ni mogoče ustvariti čez noč in z enim samim ukazom "komisarjev", ki so imeli v vladni vojski največjo oblast; za to je treba šole, tako v teoriji kakor v praksi. Ugovor, da se je na primer rdeča vojska znala uspešno postaviti po robu raznim armadam, ne drži, ker je rdeča vojska po revoluciji bila sestavljena od ljudi, ki so imeli za seboj tri leta najboljšje vojaške šole — tri leta fronte, česar španska ljudska armada ni imela.

Tragična bo bilanca, ki se bo sedaj delala o posledicah triletne državljanske vojne v Španiji. Ogromno število mrtvih in ranjenih, velika razdejanja plovod, poleg tega pa morje preživitega gorja, ki ga ne bo zabeležila nobena statistika...

prejšnjih letih mnogo denarja šlo za javna dela, pa tudi v druge svrhe, se je bila pokrajinska blagajna močno izpraznila. Govorilo se je celo o tem, da bo največja argentinska pokrajina zašla v težko finančno krizo. V takšnem položaju je torej našel finančne novi minister. Hotel je energično lotiti se zdravljenja in je sklenil odpustiti vse pokrajinske uradnike, za katere ni bilo nič predvidenega v proračunu in ki so torej s finančnega stališča bili odvisni, poleg tega pa je hotel znižati tudi vsem ostalim uslužbencem, ki jih pokrajinska blagajna plačuje, plače in druge ugodnosti; tako je na primer sklenil močno omejiti število oseb, ki imajo pravico do brezplačnega pokrajinskega avtomobila. Kakor je bilo predvidevati, so ti napovedani ukrepi izzvali najprej veliko nezadovoljstvo pri prizadetih, ki so — kakor je pač tu navada — skoro sami pristaši stranke, katera je na vladi. Najprej so začeli ministrove načrte kritizirati listi, potem so se začela protestna zborovanja in končno so tudi konservativni politiki videli, da so tu v igri ne samo denarji marveč tudi interesi stranke. Tako je v pokrajini nastal pravi vihar, politični vihar, in mnogi člani konservativnega pokrajinskega parlamentarnega bloka so zahtevali, naj se brž skliče sestanek, na katerem naj se ukrepi vzamejo v pretres. S sestankom zaenkrat nič ne bo, ker je preveč poslancev na odmoru v raznih letoviščih, jasno pa je že sedaj, da bo finančni minister v La Plati imel preglavice tako ali tako: ali zaradi preobilnih izdatkov za uradništvo, ali pa zaradi komplikacij v stranki.

posle v svoje roke. To obletnico hočejo njegovi pristaši primerno proslaviti.

STRAŠNA NESREČA

V nedeljo dopoldne je bilo v Buenos Airesu kakor v njegovi okolici deževno in pusto vreme. Popoldne pa so se oblaki razblinili in začelo je sijati prijazno sonce, katero je marsikaterega meščana izvabilo iz svoje hiše, da preživi prosti čas pri svojih sorodnikih ali prijateljih, kje izven mesta v prosti naravi. Tako so se odpravili z avtom tudi Orestes Massolo, star 42 let, ki je avto tudi vodil, njegova žena Maria, Carmelo Agliano 35 let star in njegova žena Elena, Juan Alvis, star 27 let, njegova mati vdova Jafrida, Elida Agliano 14 let in Delia Crocee 19 let stara. Kjer so v Barrancas pri sorodnikih prebili lep popoldan. Ko so se zvečer obrog polnoči vračali, se je dogodila strašna nesreča. Na višini Rio Bamba, blizu kluba San Isidro, med postajama Barrancas in S. Isidro je ravno vozil avtomobil čez tračnice, ko je v istem hju privozil tudi električni vlak argentinske centralne železnice iz Tigre. Strojvodja je sicer

"SLOVENSKI LIST"
 Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires
 Uradne ure od 9. do 19. ure vsak dan.
ODPOSILJAMO VAM DENAR potom tistih bank, ki imajo najugodnejši tečaj.
VAM KUPIMO papirnat denar, lire in dinarje, kjer ga prodajajo najceneje.
PRIPOROČAMO NAKUP LADIJSKIH potnih kart na zanesljivih agencijah.
POSREDUJEMO ZA SLUŽBE za moške in za ženske.
ČE KDO VE ZA KAKO SLUŽBO, naj nam takoj javi.
V KATELIKOLI ZADEVI obrnite se do nas, ki vam bomo šli na roko z nasvetom in drugače, kolikor bo v naših močeh.
NAROČNINO PORAVNAJ vedno točno. V nekaterih krajih vas je več Slovencev skupaj; gotovo je med vami tudi kateri, ki razume pomen tiskane besede v materinem jeziku za naše izseljence. Naj poagifira nekoliko med tovariši in rojaki za "SLOVENSKI LIST" ter naj tudi pobere naročnino in pošlje na našo upravo.
POSLUŽUJTE SE samo onih podjetij, ki oglašujejo v našem listu! S tem koristite sebi in nam obenem.

zapazil prihajajoči avto, toda vlaka na tako kratko daljavo ni bilo mogoče takoj ustaviti. Lokomotiva vlaka je z vso silo priletela v avto, ki ga je skoro 300 metrov vlekla s seboj, dokler pač se ni posrečilo ustaviti vlaka. Lokomotiva je avto popolnoma zmečkala. Nekatere od zgoraj imenovanih oseb je med tem, ko je vlak vlek avto s seboj popadalo ven, kjer so obležali mrtvi, nekateri pa so se nahajali zmečkani med železjem avta pod strojem, katere so ga-

sileci in drugi ljudje s težavo izvlekli. Ena deklca, Adela Massolo, katere roditelja sta tudi med mrtvimi, pa je slučajno ušla smrti, in sicer na ta način, da je bila v drugem avtu, ker v tem ni bilo prostora zanjo. Krivdo radi te grozne nesreče nosi kakor vse čaže v prvi vrsti tankajšnji čuvaj, ker ni spustil zapore. Policija je aretirala njega kakor tudi strojvodjo in sprevednika.

OKOSTJE PRAŽIVALI NAJDENO

Te dni so delavci na križišču ulic Rivadavia in Alvario kopali in napravljali rove za položitev vodnih cevi. Veliko je bilo njih začudenje, ko so kakih 8 metrov v zemlji zagledali čudno okostje živali, ki je bilo še prav dobro ohranjeno. Takoj so važno najdbo javili vodstvu muzeja, kakor je dospel na lice mesta profesor Alej. Bordas, ki je dal redko starinsko najdbo prepeljati v muzej.

Pri kopanju in vlačanju se je okostje sicer nekoliko okršilo, vendar je v splošnem še celo.

Profesor Bordas pravi, da je to neke vrste "Sclerocaliptus", kateri so živeli pred kakim 20.000 leti.

SUAREZ ZABALA IN BARRIENTOS

V torek popoldne je pozval sodnik dr. Tissera pred se oba glavna osumljenca, Suarez Zabala in Barrientosa. Cele tri ure ju je zasliševal, ne da bi dognal kaj pozitivnega.

Barrientos, ki je svoječasno izjavil, da je uboga Marta Stutz v njegovi hiši umrla, katero je potem sežgal v Bidonovi opekarni, sedaj to zanikuje in pravi, da je Marto izročil Zabali živo. Na to novo Barrientosovo obdolžitev se je Suarez Zabala zelo razhudil in rekel, da je to nesramna obdolžitev. Vsa zadeva je še vedno zamotana in se ne ve kdaj bo razjasnjena.

SMRTNA KOSA

Dne 1. februarja je umrl v bolnišnici Pirovano naš rojak Matija Kobe, star 35 let, doma iz Pušče, občina št. Mihael Štopič pri Novem mestu. Pokojni je padel z zgradbe, kjer je bil zaposlen kot mizar, sedem metrov globoko, ter se je po vsem telesu tako poškodoval, da je za posledicami umrl. Nesreča se je pripetila dne 27. januarja na ul. Obligado y Pampa v Buenos Airesu.

V Argentino je prišel v upanju, da si kaj zasluži ter se nekega dne s prihranki vrne v domovino. Doma zapušča očeta, tri brate in tri sestre. Pokopan je bil dne 2. februarja na pokopališču Chacarita ob veliki udeležbi tovarišev ter drugih Slovencev in njegovih ožjih rojakov. Pogrebne stroške je prevzela družba, pri kateri je bil zaposlen. Naj mu bo lahka tuja zemlja! Preostalih naše iskreno sožalje!

HIMEN

Preteklo soboto dne 4. februarja sta se poročila Anton Ušaj, doma iz št. Petra pri Gorici, in Rozina Lasič, doma iz Vrtojbe pri Gorici. Bilo srečno! **ZALOSTNA VEST IZ DOMOVINE** Na Planini pri Vipavi je umrl dne 10. januarja t. l. Lavrenčič Franc star 39 let. Zapušča ženo in štiri nedorasle otroke.

Ugodna prilika

Radi družinskih razmer se prodajo dobrodoča restavracija. Podatki se dobe v uredništvu Slovenskega lista.

Prekmurska prireditelj

Ne pozabite, da bo v nedeljo popoldne na Avellanedi, ulica Manuel Estévez 630, velika prireditelj naših Prekmurcev, ki bodo tako proslavili 20-letnico osvoboditve svoje ožje domačije izpod madžarskega tlačanstva. Prireditelj obeta biti prav lepa in zelo obiskana. Pri sporedu bosta sodelovala tudi "Slovenski dom" in Sokolsko društvo Dock Sud-Boca.

PRED VOLITVAMI V ENTRE RIOSU

Za volitve, ki se bodo vršile 19. marca v Entre R'osu se že pridno pripravljajo tako "concordancisti" kakor radikali. V nedeljo so se odpravili iz Buenos Airesa na volilno kampanjo razni voditelji vladnega bloka, ki bodo skušali prepričati volilce, naj glasujejo za listo Radio-Moran. Na drugi strani pa tudi radikali ne spijo, marveč so že imeli volilne shode v Gualaguayu in v Paraná, kjer bodo 10. t. m. na slavnostnem zborovanju proglasili svojo listo Mihura-Mareo.

REDNA ZRAČNA ZVEZA MED ARGENTINO IN URUGUAYEM

V ponedeljek je začela poslovati redna dnevna zračna zveza med Montevideom in Buenos Airesom. Vozila bodo letala tipa "Macchi" na dva motorja, kateri vsak ima po 800 konjskih sil ter hitrost 300 km na uro. Na njih bo prostora za 16 potnikov, za 4 može posadke in za 700 kg blaga. Odhod iz Buenos Airesa je iz Novega pristanišča ob 8.30 zjutraj ter prihod iz Montevidea ob 16.45 popoldne. Ob sobotah in ponedeljkih bosta dve vožnji tja in nazaj.

PRODAJA HRUŠK "WILLIAMS" V BUENOS AIRESU

Kakor znano je dospela iz Mendoza preecejšnja množina hrušk takozvanih "Williams", katere naj bi se po sklepu občine buenosajreške prodajale po 20 ctv. za kg. Dočim se je prve dni res moglo dobiti te hruške po tej ceni, so se pa zadnji čas pojavili na raznih stojnicah tudi napisani ceno po 25 ctv. Radi te dvojne cene se po časopisju mnogo razpravlja.

OBLETNICA DR. ORTIZOVE VLADE

Zdaj bo kmalu eno leto, odkar je prevzel dr. Roberto M. Ortiz državne

NAKAZUJTE SVOJ DENAR HITRO IN VARNO

Hočete li nakazati denar svoji obitelji? Izkoristite naš hitri in praktični način nakazovanja. Nakazana vsota bo izplačana prejemu v najkrajšem roku brez kakih stroškov ali odbitkov. Kot dokaz točno izvršenega naloga Vam bomo izročili od prejemnika lastnoročno podpisano povratnico. Naš

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

v katerem boste postreženi v svojem jeziku, Vam je na razpolago.

DENAR NAZNAČEN

- POTOM POŠTE: izplačan v približno 25 dneh
- ZRAKOPLOVA: približno v 12 dneh.
- BRZOJAVA: približno v 6 dneh.

Naš način nakazovanja je hiter, varen in praktičen: Izkoristite ga!

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — B m. é. M. I. T. R. E 562
 Alsina 999 — Pueyrredón 175
 Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BEZINA

Vesti iz organizacij

"SLOVENSKI DOM" VABI

vse cenj. rojakinje in rojake na lepe pustne zabave, ki se bodo vršile v društvenih prostorih, ulica Gral. Cesar D'az 1657, v **NEDELJO 19. FEBRUARJA POP., TOREK 21. FEBRUARJA POP. DO JUTRA, in SOBOTO 25. FEBRUARJA ZVEČER DO JUTRA.** Na programu so lepe pevske točke ter veseloigre v enem dejanju in več komičnih prizorov. **IGRA DRUŠTVENI ORKESTER.** Bufet bo z vsem potrebnim dobro založen. Vabljeni ste vsi cenj. rojaki in rojakinje, da se udeležite pomnoštevno dobro organiziranih pustnih zabav "Slovenskega doma" ter pripeljite s seboj vse svoje prijatelje in znance!

ODBOR

Naše delavske razmere v Formozi

Ko čitamo v Slovenskem listu, da v naši domovini pritiska hud mraz, mi tukaj prenašamo hudo vročino do 44stopinj. Solnce tako silno pripeka, da skoro ni mogoče vzdržati pod njegovimi pekočimi žarki. Sedaj imamo tukaj v Formozi največ dela na polju pri čiščenju bombažnih nasadov. Vsak dela, kolikor more, da mu pleve vse ne zaduši. Žraven dela pa je treba prenašati še to silno vročino.

Vsi se trudimo, da bi si kaj pridelali, ali vsaj da bi si stroške pokrili. A najbrže nas bo kot druga leta tudi to prevaralo, če že ne vseh, pa večino. Lansko leto ni bil pridelek slab, a kaj pomaga, ko so bile pa cene tako nizke, da ni z izkupičkom skoro nihče stroškov pokrili. Cene potrebščin, ki jih med letom kupujemo, so oderuško visoke. Zato so vsi poljedelci zadolženi in nimajo niti enega pesa. To leto nam je prišlo čisto na pomoč državna banka. Posodila je denar brez obresti za seme in za vsak hektar obdelane zemlje po pet pesov za nakup živeža; nadalje dajo po deset pesov od hektarja obletvi, a to na obresti.

Čitali smo, da je vlada določila ceno za lan in pšenice ter koruzo. Kdor pa pozna pridelovanje bombaža, bo vedel, da to največ stane, zato bi bilo potrebno, da bi vlada tudi glede cen bombaža nekaj ukrenila ter jih zaščitila pred špekulantii. Če pa tega ne bo storila, ne bo mogla pričakovati napredka v tej panogi gospodarstva. Razmere, kot so sedaj, so nevdružljive. Mi, tujci, seveda ne moremo ničesar odločevati in ne preostaja nam drugo, kot da pustimo delo, ki nam ne nese, in si poiščemo drugega.

Slovencev nas je tukaj prav malo, a še ti smo tako raztreseni, da se le poredkoma vidimo. Pač pa je tukaj več drugih Jugoslovanov, največ iz Bačke, Banata in Srma, s katerimi se še precej dobro razumemo. Imamo pa tukaj tudi "domobrance", kot se sami imenujejo, a ti ne branijo nobenega doma, marveč so izdajalci in razdirači domovine. Seveda so sami zapeljanci, ki so jih zastupili vodje, plačani s tujimi denarji. Ne vem, kam bi domobrance prištevati: ali med hudobne, ali med neumne.

Tukaj se dobijo ljudje od vseh slovenskih narodnosti, in smo si kot bratje. Če Slovani drugod nismo složni, ni krivda pri nas delavcih, marveč pri tistih, ki bi morali to potrebo še bolj razumeti, se zdi da tega ne razumejo. Zato pa moramo biti podlaga tujčevi peti.

Zelo nas je veselilo, ko smo čitali v Slovenskem listu, da sta se Rusija in Poljska pričeli bližati, a še bolj bi nas veselilo, če bi se kaj takega slišalo tudi o neki drugi državi, ki tudi sliši materi Slavi. V teh temnih časih, ki se zbirajo nad našo domovino in nad Slovani, je slovenska sloga bolj kot nikoli potrebna. Tisti, ki slovanstvo istovetijo s komunizmom, so zlobni in bi želeli, da bi iz nas napravili sebi podložno brezpravno rajo. Po se jim ne bo posrečilo.

Tem potom vam pošiljam tudi naročnino za tekočo leto.

Puerto Zapallar Km. 193.

Tomaž Kodolja,

Iz Rosaria

Odbor Jugoslovanske šole v Rosariu obvešča vse rojake, posebno pa starše, da začne spet Slovenska šola dne 15 tega meseca v istih prostorih kot prej v ul. Laprida 5758. Starši kateri želijo vpisati svoje otroke v šolo, naj to store zgoraj omenjeni dan ob 9 uri zjutraj.

Odbor tem potom ponovno poziva vse starše, da vpišejo svoje otroke v našo šolo, da se nauče našega jezika, da bodo kedaj sebi in nam ter svoji domovini v ponos.

Pozivamo tudi vse rojake, da prispevajo na pomoč naši šoli s kakimi malim prispevkom ter da postanete redni ali pa vsaj podporni član našega Jugoslovanskega šolskega društva.

Tajnik F. K.

OBČNI ZBOR ŠOLSKEGA DRUŠTVA NA PATERNALU

se vrši v nedeljo dne 26. februarja ob 4 uri popoldne v prostorih šole, ulica Paz Soldán 4924, in sicer ob vsakem vremenu.

Člani kateri nimajo poravnane članarine nimajo pravice glasovanja, na kar še prav posebej opozarjamo, da vsak stori svojo dolžnost, saj članarino 50 cts. pač vsakdo lahko zmore.

Stariši od otrok, ki pohajajo šolo ali vrtec, so dolžni, da prisostvujejo občenemu zboru.

Odbor.

NA AVELLANEDO!

To nedeljo, 12. febr. se bo vršilo veliko zborovanje v proslavo 20 letnice svobodne Slovenske krajine v Jugoslaviji.

Sodelujejo razna društva.

Program:

Zahvalna molitev v kapeli.

Otvoritveni nagovor.

"Slovenska krajina, mili moj dom" poje mešani zbor.

Primorje — Prekmurje in boj za svobodo; govor.

"Domov, domov v slovenski kraj!" poje mešani zbor.

Soči ..., deklamacija.

Kda je Mura šepetala; deklamacija.

Šola in časopisje v Prekmurju; govor.

Ropoša in Kruci; doklamacija.

Nagovor g. ministra.

Telovadni nastop sokolskega naraščaja.

In še nekatere druge pevske točke in deklamacije

Proslava se vrši na dvorišču, ulica Manuel Estevez 630.

G.P.D.S. V VILLA DEVOTO VABI

Vse cenjene rojake in rojakinje na pustno prireditev, katera se vrši v nedeljo dne 19 februarja 1939 ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih ulica Simbrón 5148 (Villa Devoto).

SPORED

1. — Otvoritev — Godba.
 2. — Nastopa pevski zbor z raznimi pevske točkami.
 3. — Kuplet.
 4. — "THOTAPCI", šaloigra v enem dejanju.
- Po končanem sporedu prosta cvetlična zabava in ples ter dobro založenim društvenim bufetom.

VSTOPNINA: prostovoljni prispevki. Svira slovenski orkester "TRIGLAV". **SPOROČAMO OBENEM**, da G.P.D.S. priredi pustno zabavo v ponedeljek dne 20 februarja. Začetek ob 20 uri in do zore. Z bufetom bo preskrbljeno kot ponavadi. Za obilno vdelžbo se vljudno priporoča

ODBOR

Ne zabite, da se vrši PIK-NIK G.P.D.S. na 12. t. m. v San Isidro, Recreo Landin.

PRVOVRSTNA Restavracija, Bar in Pivnica
RIVERA 1999 vogal DORREGO U. T. 54 - 7461
Zračni prostori za društva, banke in svatbe z rezerviranimi prostori za družine
Kegljišče in kroglišče
Vsakovrstne jedi ob vsaki uri
Za društva dvorana brezplačno
Priporoča se lastnik
ANTON DEKLEVA

KROJAČNICA "GORICA"
Hočete biti dobro in elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorica", kjer boste vedno dobro postreženi.
FRANC LEBAN
Ul. WARNES 2191 (Nasproti postaje Paternal.)

PRVA SLOVENSKA KROJAČNICA v Villi Devoto
Ako hočeš biti počeni in elegantno oblečen obrni se v krojačnico
Danijel Kosič
CALDERON 3098 vogal R. Lista
Villa Devoto Buenos Aires

"SLOVENSKI DOM"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

PROSTORI: odprti za članstvo vsak dan od 7. ure zvečer naprej; ob nedeljah in praznikih pa ves dan.
PEVSKE VAJE: vsak petek in nedeljo.
DRAMATIČNE VAJE: vsak ponedeljek in sredo.
GODBENE VAJE: vsak torek, četrtek in soboto.
DRUŠTVO PRIREJA: domače zabave in večje kulturne prireditve ter nastopajo zbori in solisti od časa do časa na jugoslovanski radio-uri.
DRUŠTVO RAZPOLAGA: s kakimi 900 knjigami ter se prečita letno okrog štiristo.
DRUŠTVO RAZPOLAGA: s krogliščem ter drugimi igrami za moške, ženske in otroke.
POSTANI ČLAN tudi ti ter sodeluj in poslušaj se v društvu onega, za kar čutiš največ veselja!

Nekaj odlomkov iz revije "Misel in delo"

(Nadaljevanje)

V članku "Naše mladinsko slovo v svobodi" piše Josip Ribičič iz Ljubljane sledeče:

"Številčna, še bolj pa kakovostna bilanca razvoja mladinskega slova spada v eno izmed najaktivnejših postavk kulturnega življenja Slovencev v svobodi. Napredek v mladinskem izvornem slovu je dosegljiv tak razmah, da se Slovenci vedno lahko s ponosom udeležujemo domačih in mednarodnih razstav.

Stremljenje po kvalitetno dobri mladinski knjigi je pri nas Slovenceh takorekoč v krvi. Po izvornih mladinskih spisih starejših pisateljev predvojnne generacije (Levstik, Stritar, Cankar, Župančič, Kette), katerih dela dosega in nekatero celo prekašajo umetniško vrednost del velikih narodov (Martin Krpan, Cijeban), je povsem razumljivo stremljenje nove literarne generacije, da skuša doseči te vzore.

Skrb za dobro mladinsko čtivo je v dobru meri bila pred dvajsetimi leti zvezana z občo skrbjo za splošni razvoj nove generacije, ki je rastoča ob vojnih grozotah začela odklanjati romantizem, odpirala široko oči na vse, kar jo obdaja, in se pripravljala, da spet prevzame ideale svojih prednikov ter jih obogati z izsledki lastnega gledanja."

Želje mladine po čitavi vpoštevanje danes vsi moderni listi ter so si omislili mladinske priloge. Seveda te priloge mnogokrat celo pri močnih listih ne vstrezajo vsem potrebam otrok in še toliko manj more nuditi Slovenski list vsega onega, kar bi želel.

Prej omenjeni članekar ugotavlja, da do devetega leta ni opaziti med dečki in deklicami nobene razlike v zanimanju za vsebino čitanja. Vsem se dopadejo sličice in pravljice. Po devetih letih pa že začnejo dečki prehajati k realnostim ter začnejo misliti, če je res ali ni. Pozneje se začnejo dečki zanimati za zgodovino in potopisne spise.

Deklice pa ostanejo delj časa pri pravljicah ter se jim dopade čustveno in nežnejše čtivo. Posebno povesti z žalostno vsebino jih privlačujejo. Okrog 14. leta se izraža pri njih želja po delih, ki govorijo o ljubezni.

Med knjigami, ki jih odklanja mladina vseh let, so v prvi vrsti dela s poučno vsebino.

Tako spoznavanje mladine je vsakakor zelo potrebno za vse one, ki vzgajajo mladino. Treba je za mladino tako pisati, da jo privlačuje in poučuje ob enem. To pa je že umetnost.

Iz članka "Razvojna slika naše ljudske šole", ki ga je napisal Gustav Šilih iz Maribora, podajamo nekaj načelnih misli:

"Ljudska šola je bolj kakor katera druga ustanova merilo kulturne in z njo gospodarske višine, na katero se narod povzpne. Saj izvršuje prav ona za najširše narodne plasti skupno z družino — včlenjanje mladega rodu v narodno zajednico teš tej neprestano dovaja novih bolj ali manj usposobljenih sil.

Današnja ljudska šola je orodje in sredstvo države kot organizacijske oblike narodne zajednice. Država skrbi za izvežbane pokliene vzgojitelje, ona predpisuje obliko šolske organizacije ter način in obseg obravnavanja. Ta tesni odnos ljudske šole do države, ki ga prej v prejšnjih časih ni bilo, je v zvezi z važno sociološko spremembo: nekdo je bila družina dokaj samostojno gospodarsko telo, medtem ko postavlja danes moderna narodna in svetovna ekonomija na mesto samostojnih gospodarskih enot večjo gospodarsko narodno enoto, ki bi naj bila v obliki narodne države hkrati tudi politična in kulturna enota. Skupno z ostalimi šolami ima ljudska šola nalogo, da posreduje vsakemu članu narodne zajednice izobrazbo, ki mu šole omogoča vstop v skupno življenje in izkoriščanje z bogastvom skupne narodne kulture.

Zares so važne znanstvene ustanove, umetnostne galerije, muzeji, akademije, saj so zrelo narodne kulture; toda brez dobre ljudske šole ji manjka zveza ljudstvom, so samo vrhovi brez trdnega podstavka.

Ljudska šola mora danes predvsem razvijati socialni čut, ki je pogoj zadružništva v mestih in na podeželju, ojačiti mora narodno in državljansko zavest in intelektualno dvigniti svoje učence čim višje.

PRVA

Slovenska vinarna

NA DOCK SUDU

V zalogi imam veliko izbiro najboljšega vina in raznih pijač. Na željo klientov dovažam na dom. — Cene zelo nizke. Priporoča se lastnik

ALOJZ ŠIRCA

Calle Mazzini 1479 -- Dock Sud

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Slovinci doma in po svetu

Naša trgovina z Italijo

Ljubljana, decembra 1938. — V zvezi z različnimi mednarodnimi dogodki, se je v letošnjem letu precej spremenila gospodarska struktura v mednarodnem prometu raznih držav. Na Jugoslavijo in Italijo je brez dvoma najbolj uplivala priključitev Avstrije k Nemčiji. Od tega dogodka se je pričakovalo, da bo postala Jugoslavija važno izvozno tržišče za Italijo. Ta pričakovanja, pa se niso v polni meri uresničila.

Po statistikah lahko razvidimo, da je n. pr. naš izvoz lesa, ki je bil v Italijo vedno zelo velik, precej padel in da je daleč pod stanjem, ko je bila tudi Avstrija izvoznik lesa za Italijo. Tako vidimo, da je bilo v letu 1935 izvoženega v Italijo za 212,6 milij. din lesa, leta 1936 14,3 (t. j. leto sankcij), 1937 98,1, letos pa v prvi polovici leta za 83,2 milij. dinarjev. Številke veljajo za prvo polovico vsakega leta. Po izgledih bo letošnji izvoz lesa v Italijo za 25% manjši kot lani, zlasti velja to za stavbeni les. Pri izvozu lesa je najbolj prizadeta Slovenija, ki naj bi, kot najbližja pokrajina Jugoslavije, izvažala glavni del tega trgovinskega artikla.

Pa tudi glede ostalih izvoznih artiklov, ni naša trgovina mogla beležiti letos pozitivnega stanja. Nasprotno, pokazal se je celo na naši strani negativni saldo in sicer za prvo polletje v znesku 32.554.000 lir tako, da smo uvozili mi iz Italije za 110.970.000 lir, izvozili pa v Italijo za 78.416.000 lir. Naša trgovina z Italijo je bila vedno visoko aktivna in Italija je bila od sedaj vedno naš najvažnejši izvoznik. Letošnja trgovinska bilanca kaže popolnoma nasprotno stanje in jo vsekakor ne moremo biti veseli.

Kje naj iščemo vzrokov temu pojavu? Predvsem je Italija uvedla, kakor tudi Nemčija, takozvani sistem uvoznih dovoljenj, tako, da beleži lahko radi te vodene zunanje trgovine, vedno aktivno bilanco. Poleg tega je uvedla sistem uvoza le določenih držav, tako n. pr. živine in živilskih produktov.

Drugi razlog, ki vodi Italijo, da vlada sama urejuje ves zunanji trgovinski promet leži v vprašanju njene gospodarske politike, ki zasleduje avtarkične cilje. Država naj kolikor mogoče sama krije svoje potrebe. Ta program se izvaja dosledno in strogo in na to mora naše gospodarstvo računati. S tem trpi pri nas največ Slovenija, ki je pričakovala, po ureditvi prijateljskih odnosov, da se bo njen izvoz v Italijo dvignil in se tako njeno gospodarsko stanje zboljšalo.

OGROMNO OBOROŽEVANJE

Ogromno oboroževanje, ki je pri nekkih, zlasti demokratičnih državah, prišlo do izražaja v glavnem šele po sporazumu v Monakovem, zbujajo zanimanje. Tako namerava Amerika povečati svoje letalstvo v teku enega leta za 12.000 letal. Anglija pa za 5.400 letal prve linije, poleg tega pa osposobiti svojo letalsko industrijo, da bo lahko letno izdelala 40.000 letal. Anglija namerava poleg tega povečati tonažo svoje

vojne mornarice. Na trditve angleške vlade, da je njeno oboroževanje predvsem defenzivnega značaja, pa odgovarja italijansko časopisje, da je to precej sumljiva trditve. "Zelo težko bo namreč angleška vlada te ogromne napore vzporedila z nedavno Chamberlainovo izjavo, v kateri je izrazil željo, da vse štiri zapadne velesile s sporazumom omeje oboroževanje", pišejo italijanski časopisi. Brez ozira na drugo, je tako kramljanje z angleškimi načrti, predvsem podprto od pomanjkanja možnosti za primerno in učinkovito tekmovanje.

OPOZORILO EMIGRANTOM, KI SE POROČIJO Z JUGOSLOVANSKIMI DRŽAVLJANKAMI

Emigrante, ki so italijanski državljani in ki želijo poročiti se z jugoslovanskimi državljanjkami, opozarjamo na član drž. zakona, ki pravi, da po poroki postane žena, ki ima za moža tujega državljanca, tuja državljanica, šele z izjavo pred župnikom in dvema pričama ohrani jugoslovansko državljanstvo. Ker se dogajajo razne neprilike zaradi tega, moramo stalno naše ljudi opozarjati in obračati pažnjo na to, da izbegnejo raznim nepredvidenim neprijetnostim.

SMRT POD VOZOM

Trst. — Pod voz je prišel v Trstu, kamor je šel po opravkih, 30-letni kolar Teodor Brajko iz Dan pri Novem gradu v Istri. Ko je prekoračil ulico, se je nesrečni Brajko naenkrat znašel pred vozom, v katerega je bil vprežen konj. V hipu sta ga konja podrla na tla, tako da je z veliko silo priletel ob rob pločnika, ob katerem se je vdaril s kolenom. Udarce je bil tako močan, da mu je razbilo kosti v kolenu na več krajih. Rešilni avto ga je takoj odpeljal v bolnišnico, kjer je nesrečni Brajko nedolgo umrl. Rana se je komplicirala in povzročila s tem naglo smrt.

AVTOMOBILSKA NESREČA PRI ŠTORJAH

Trst. — Dne 14. dec. popoldne se je pri Štorjah zgodila težja avtomobilska nesreča, ki jo je zakrivila krava. 29-letni Albert Poklaj je šofiral popolnoma nov avtomobil v katerem je sedel 24-letni Gio Gradenigo, podpornočnik iz Firence. Vozil je s precejšno brzino po asfaltirani cesti proti Postojni. Ko je bil blizu Štorj, se je nenadoma pojavila na cesti krava, zaradi katere je šofer napravil looster ovinek, da se ji izogne. Zaradi velike brzine je avto odletel v zid in se popolnoma razbil. Šofer si je zlomil levo roko, a poročnik je bil težje ranjen po vsem telesu.

PASTIRČEK PADEL V PREPAD

Pastirček Josip Žerjal, star 8 let iz Boršta pri Trstu, je na očetov poziv odgnal ovce na pašo. Dve mladi ovčici pa je imel privezani na vrh, da se ne bi oddaljili preveč od drugih. Ovčici sta fanta vlekli tja, kjer je bilo največ sočne trave, a te je bilo največ na robu prepada. Bil je siguren za sebe in se podal na malo strmino nad prepadom, tako da sta mogli ovčici doseči travo. Toda zaradi dežja je bila zemlja zrahljana in spolzka. — Fantku se je spodr-

nilo in v prepad je naenkrat zdrknila cela trojica. Kmetje, ki so bili na drugi strani, so dobro videli nesrečo in kako se je fantek v zadnjem obupnem naporu oprijemal za vrh in tako potegnil za seboj še ovčici.

Hitro so obvestili karabinerje, ki so poklicali rešilno postajo. Z veliko muko so se lotili reševanja. Reševalci so se po vrvi spustili v prepad, kjer so našli dečka v nezavesti, obe ovčici pa sta bili mrtvi. V bolnišnici so zdravniki ugotovili, da ima pastirček počene senčne kosti, pretresene možgane in zelo težke notranje poškodbe. Izjavili so, da imajo zelo malo upanja, da bi ga rešili.

12 MILIJONOV LIR ZA NOVE SOLE V TRSTU

Trst. — V Trstu imajo, kakor piše "Piccolo", že skoraj kar preveč šol ali kakor se izraža več kot dovolj. Šolski problem je v zadnjih letih zavzel velike postavke v mestnem proračunu. Tako so sedaj vse srednje in nižje šole s higijenskega stališča prav dobre in popolne. Za nove šole, razna popravila in obnovitve je bilo izdanih 12 milijonov lir. V letu 1937 so bile zgrajene: nova zgradba gimnazije "Dante Alighieri" na prostoru nekdanje Oberdankove karnarne, nova šola pri Sv. Alojziju in dve poslopji eno na Vrdeli in eno v Škednju, zvišano je bilo šolsko poslopje na Prošek in šola na Opčinah, razširjena je bila šola v Rojanu, in kupljena ter preurejena je bila stavba za šolo pri Sv. Ani.

SMRTNO PONESREČIL

Kneža. — Našo vas, ki je znana slovenski javnosti iz Pregljevega "Štefan Golja", je zadela bridka izguba. Dva dni pred novim letom se je smrtno ponesrečil 52-letni Franc Kuštrin, naš cerkovnik in dolgoletni cerkveni pevec. Nesreča je tem večja, ker je zapustil šest majhnih otrok, ki so nenažno pahnjeni v bridkost življenja, s katero se bodo morali boriti brez skrbnega dobrega očeta. Pokojni je bil veren, zaveden in značajan mož. Vsa vas ga je spoštovala in ljubila zaradi njegovega mirnega in vzornega življenja.

Na novega leta dan smo ga sprejeli na njegovi zadnji poti ob ogromni udeležbi ljudstva iz obširne podmelške župnije. Peveci so mu zapeli v zadnji pozdrav in odhajali s solznimi očmi in z zavestjo, da našega dobrega Francea ni več. Naj počiva v miru.

LJUDSKO GIBANJE V VIPAVI

Naša fara šteje nekaj nad 1300 duš. V letu 1938 smo imeli 30 rojstev in enako število umrlih, med katerimi so trije učakali častljivo starost nad 90 let. Oklicanih je bilo 12 parov. — Zadnji teden smo pokopa-

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILLOVIC
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.

CENE ZMERNE

TINO GASTA 5231
Villa Devoto

li okoliškega pismonoša Janeza Trošta. Umril je v najlepši moški dobi, star 43 let, po dolgi bolezni. Naj počiva v miru!

NOV GROB

24. decembra zvečer je na svojem stanovanju v Gorici umrl g. Peter Julij Kogoj, šolski vodja v pokoju, star 66 let. Pogreb je bil v soboto. Pokojnega so prepeljali v Tolmin, kjer na tamošnjem pokopališču počivajo že njegovi starši. Na goriški mrtvaški njivi ob Mirenski cesti ni hotel počivati, kajti "neprestano kroženje in ropot letal bi ga motilo v njegovem miru". Rajniki se je rodil v Tolminu in tolminskim hribom je bilo posvečeno tudi njegovo delo in življenje. Služboval je po številnih tolminskih vaseh, tako v Smašti, v Cerknem, na Bukovem, v Podbrdu in dolgo let v Poljubinju. Od tu je moral v notranjost države, kjer je v bližini Avellina prebil eno leto. Potem je stopil v pokoj in se je nastanil v Gorici, kjer preživlja zaslužen počitek vrsta njegovih stanovskih tovarišev. Bil je mirnega značaja in tudi v mladih letih ni ljubil hrupne družbe. Ves je bil zavzet za svoj poklic, kateremu je mimo svoje družine posvečal vse svoje trude in skrb. Kjer je služboval, si je znal pridobiti ljubezen otrok in njihovih staršev ter ga povsod po Tolminskem hranijo v lepem, hvaležnem spominu. Bil je zaveden pošten in značajan mož, ki si je pridobil za podvig ljudske šole in za porast učiteljske časti v naših gorah mnogo zaslug. S svojim mirnim delom si je med našimi hribovci izklesal trajen spomenik. Naj mu bo lahka tolminska ruša, katero je ljubil, za katero je delal in tudi trpel! Njegovi razžaloščeni družini naše iskreno sožalje!

DUHOVNIŠKE VESTI

G. Tone Krapež, župnik v Otaležu na Cerkljanskem, je bil dne 27. decembra 1938 umeščen za župnika v Butnjah na Vipavskem. Na njegovo mesto v Otaležu je imenovan g. Jože Petrič, kaplan v Cerknem. Za kaplana v Cerko pa pride g. Dušan Bratina, do zdaj upravitelj v Stomažu na Vipavskem.

POROKA

V torek 27. dec. sta se poročila v znanem Logu na Vipavskem, Adolf Slokar iz Lokaveca pri Ajdovščini in Mara Šček iz Vipave. Častitamo.

IVAN PAVLIN UMRL

Dne 6. januarja je po daljšem bolehanju umrl v Gorici gostilničar in posestnik g. Ivan Pavlin, star 69 let. Pokojni je imel upred vojno dobro znano gostilno na Oslavju, kamor so goriški Slovenci kaj radi zahajali. Po vojni se je s porušenega Oslavja preselil v mesto, kjer si je v bližini Soškega mosta postavil nov dom z obsežnimi gostilniškimi prostori. Bil je priden in varčen gospodar ter zaveden Slovenec, ki je tudi svojo družino vzgojil v strogo narodnem duhu. Vneto se je zanimal za javno življenje ter sodeloval tudi pri raznih gospodarskih zavodih. Bil je znan širom naše dežele, zlasti pa po Brdih, kjer je štel mnogo dobrih prijateljev. Kako je bil spoštovan in ugleden, je glasno izpričal njegov

veličastni pogreb; saj ga je na zadnji poti od domače hiše na pokopališče v Pevmi spremljala silna množica, gotovo precej nad dva tisoč ljudi. Kot človek je bil družaben in živahen ter je posebno ljubil našo domačo pesem. Zato so mu tudi pevci zapeli v cerkvi dve žalostinki, ki sta globoko zajeli žalujoče občinstvo. Naj mirno spi v svoji domači zemlji, katero je res z vsem sreem ljubil!

PLAZ JO JE ZAJEL

Iz Podbrda poročajo: 22-letna Ivanka Bizjak je nesla pred dnevi zjutraj s svojega doma v kacenaški grapi mleko na železniško postajo, kjer je bila zaposlena pri jugoslovanskih železničarjih. Ker je bil zelo slab dan, se železničarjem ni zdelo nič čudnega, da Ivanke ni bilo na delo. Domači pa tudi niso nič slutili, ker so menili, da je hčerka na postaji. Nesrečnico je bil pa med potoma, ne prav daleč od rojstne hiše, zajel plaz in jo pritisnil ob skalnato steno. Ko so jo popoldne odkopali, je stala mrtva ob steni in je še vedno držala v roki posodo z mlekom. Bila je dobra mladenka in je njena žalostna smrt pretresla vsa vas.

ŠE ENA ŽRTEV PLAZA

V Grantu pri Nemškem Rutu je šel 69 letni posestnik Jurij Torkar, p. d. Brdar, po vodo k studenu, ki teče nedaleč od njegove hiše. Nenadoma pa je prigrmel plaz in je nesrečnega moža pokopal pod seboj. Ko so ga izgrebli, je bil že mrtev.

NAJSTAREJSI GORIČAN

Pred dnevi so pokopali v Gorici najstarejšega goriškega kmeta Josipa Brumata. Dosegel je častljivo starost 97 let. Bil je do zadnjega zdrav in pri polni zavesti ter je skoro do zadnjih dni opravljal svoje dnevne posle. Še pred par leti je sam vodil svoje obširno posestvo. Bil je pošten goriški Furlan.

SMRTNA KOSA

Umril je, star 75 let, g. Andrej Mrakič, policijski stražnik v pokoju. Rajniki je pred vojno služboval večinoma v Trstu in v Gorici; po vojni je bil več let nočni čuvaj v Gorici in je bil splošno znan in spoštovan kot pošten in značajan mož. Doma je bil iz Bovea. Zadnja leta je bival v Pevmi pri Gorici. Naj počiva v miru!

PRIJETNA ZIMA

Vreme. — Ko pišemo te vrstice (2. jan.) smo imeli suho, hladno vreme. Preživeli smo lepe, sončne praznike in tudi ostali dnevi so bili zimsko prijetni. Nebo je bilo pooblašeno, včasih je sicer sijalo sonce, pa ni imelo nikake topline in nikakega bleśka, vendar bilo je suho. V hribovih in na višavah se je naselil suh sneg, ki obeta biti trajen v veselje vseh smučarjev, v nižinah — južno od Kanala preko goriške okolice, Vipavske doline, Furlanije tja doli do morja — je bilo pa kopno. Toplomer je bil stalno pod ničlo; v ravnini nekaj stopinj, v višjih legah je padel pa tudi pod 10—12 stopinj. Danes je že od zjutraj težko oblačno, popoldne je začelo pršiti, v hribovih najbrž sneži.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

KROJAČNICA "PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam za 1938/39 leto tudi vsakovrstnega pomladanskega in poletnega blaga: za moške \$ 55.— za ženske \$ 45.—

Za obilen obisk se priporoča rojakom in rojakinjam

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

Drobne vesti iz naših krajev

Dolina. — Ko je prišel ponoči 52-letni Anton Mikol, pijan domov se je v takem stanju zaradi malenkosti razsrdil nad 84-letnim očetom Ivanom vsled nekkih besed. V pijanosti je Anton zagnal kamen očetu na nogo in ga lažje ranil. Sedaj se je moral pred sodniki zagovarjati za nelepoto dejanje. Obsodili so ga na tri mesece zapora in 15 dni z vsemi olajšavami.

Jamlje. — V tukajšnji kotlini so razširili posejano zemljišče. Prekopali so precej zemlje tja do Brestovice, kjer je prej rastle grmičevje. Obetajo si, da bo tukaj dober pridelek žita, posebno še, ker je kraj precej obvarovan pred burjo.

Opčine. — Z vozička je padel 33-letni Čuk Rafael, ko je delal na železniški progi pri Opčinah in se ranil po nogah in levem boku.

Rihemberk. — V Gorici je umrl za posledicami hude operacije posestnik Ivan Turk iz Rihemberka. Pokojnik je daleč na okrog slovel po svojem kremenitem značaju in umnem gospodarstvu. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Trst. — 33-letni Alojz Pipan je bil pred sodiščem obsojen na 1 leto, 1 mesec in 15 dni zapora ter 1200 lir denarne kazni. To težko kazen je dobil, ker je ukradel z mostiča za ladje nekoliko medenastih plošč in jih potem prodal starinarju. Tudi starinarja so obsodili na 300 lir denarne kazni, kar pa mu ne bodo vpisali v kazenski list.

Trst. — Umrl so: Minič Antonija 72 let, Sancin por. Fonzari Karmela 33, Savarin Andrej 31, Ivančič Marija 27, Pižmot vd. Kovač Franciška 85, Ortman por. Koloper

NOVOST TRŽAŠKEGA ČASOPISA
Tržaški dnevnik "Il Popolo di Trieste", glasilo fašistične stranke za tržaško pokrajino, je uvedel zanimivo novost, ki bi bila vredna posnemanja. V svojih rubrikah je namreč uvedel posebno poglavje z naslovom "najbolj ekonomični oglasi", ki stanejo 10 stotink lire za besedo, t. j. okrog 25 par. Oglasi in ponudbe za delo pa stanejo celo samo 5 stotink lire, t. j. 12 par. To novost je uvedel časopis predvsem zato, da bi povečal število oglasov, ki jih je imel do sedaj zelo malo, na drugi strani pa bi rad omogočil tudi siromašnejšim oglaševanje v listu. Vsekakor je posnemanja vreden.

ŠEST NOVIH MISIJONARJEV ZA PARANA

Goriški nadškof Margotti je 2. pr. m. podelil blagoslov 6 novim misijonarjem. Cerkvena svečanost je bila v kapucinski cerkvi v Gorici, kateri je prisostvovala velika množica vernikov. Misijonarji so namenjeni v južno Ameriko v deželo Paraná ob reki La Plati.

V TRSTU GRADIJO LADJO ZA JUGOSLAVIJO

V ladjedelnici sv. Marka v Trstu so pričeli graditi veliko carinsko ladjo na račun Jugoslavije. Časopis posebno povdarjajo, da je to prvo naročilo za prijateljsko državo. Ladja bo imela 550 ton nosilnosti.

SMRTEN PADEC

67-letni berač Jože Volk je na Silvestrovo prenočil na nekem hlevu na Gradiškuti nad Prvačino. Na svoje

Franciška 62, Rubeša Anton 62, Semek vd. Senkovt Uršula 72, Likof Alojz 57.

Trst. — V Port Saidu se je ranil na parniku Andrej Valčić, star 28 let iz Pulja. Prepeljali so ga v Trst.

Trst. — Pri delu se je ranil 35-letni delavec Alojz Žagar. Dobil je veliko rano na nogi. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Trst. — Težko se je ranila 18-letna Roza Oblat iz Rocola, ko je padla s kolesa. Z obrazom je zadela ob cestni kamen, se ranila na čelu in po obrazu ter si zlomila desno roko.

Trst. — Ker je ukradel to poletje 25 "angurij" je bil 35-letni Karl Sulčić obsojen na 10 mesecev zapora in 1000 lir denarne kazni.

Trst. — V Genovi so obsodili Angleža Jurja De Lengerke rojenega v Trstu in večjo grupo trgovcev med njimi tudi nekaj Židov, ki so tihotapili tujo valuto v Italijo, na skupno vsoto 2.600.000 lir den. kazni ter 399.000 lir taks.

Trst. — V težkem stanju so pripeljali v bolnišnico 32-letno Emilijo Škerlevaj, ki je padla z okna na cesto. Čeprav je bilo okno visoko samo 2 metra je Škrlavajeva dobila zelo težke notranje poškodbe, tako da zdravniki dvomijo, da bi jo mogli ohraniti pri življenju.

Trst. — Zaradi splava je bila aretirana Antonija Stančič por. Donadoni. Znajo so aretirali še dve drugi ženski.

Tržič. — Duhovnik Fausto Domini, koadiutor v Tržiču, je bil kaznovan na 9 mesecev zapora pogojno zaradi žaljenja oblasti.

ležišče je zlezel po bolj slabi lestvi. Ko pa je drugo jutro po isti lestvi zapuščal svoje zatočišče, mu je spodrsnilo in je padel tako nesrečno na tla, da si je razbil črepijo. Komaj so ga pripeljali v goriško bolnišnico, je že izdihnil.

PROIZVODNJA ŽIVEGA SREBRA V IDRJI

O rudniku živega srebra v Idriji poroča agencija "Agis", da je znašala l. 1934. proizvodnja živega srebra 441.000 kg. Naslednjega leta je že poskočila na 972.000, l. 1936 pa že celo na 1.437.000 kilogramov. Skok proizvodnje je bil l. 1937 še večji, kajti rudnik je dal že 2.305.000 kg živega srebra. Idrijsko živo srebro je v svetovni proizvodnji stopilo popolnoma v ospredje. Napredek dolguje idrijski rudnik zmedam v Španiji, kjer so bogati rudniki živega srebra sredi bojnih poljan.

ZOPET NAGRADA ZA DVOJČKE

Družina Emilija Selva v Solkanu je od Mussolinijevskega fonda za obilne družine prejela nagrado 600 lir za porod zdravih dvojčkov.

ZASLUŽEK GORIŠKIH DELAVCEV V ABESINJI

Domačini iz Goriške pokrajine, ki delajo v Abesiniji, so v mesecu decembru poslali domov 91.000 lir prihrankov. V vseh 12 mesecih preteklega leta znašajo prihranki 4 milij. 920.000 lir.

POŽAR V ILIRSKI BISTRICI

V Ilirski Bistrici je zgorela hiša trgovca Jožefa Brinška. Gašenje je bilo težavno zaradi mraza in oddaljenosti vode. Škode je 12.000 lir.

OGENJ V PODBRDU

Posestniku Maksu Groharju v Podbrdu je požar hudo poškodoval hišo. Gasilci so ogenj sicer obvladali, škode pa je vendar le 10.000 lir.

NAGRADE Z NAJBOLJ OBDELANO ZEMLJIŠČA

Nagrado za najbolj obdelana zemljišča je pretekli teden sprejelo, kot poročajo tržaški listi, okrog 500 posestnikov iz Goriške pokrajine. Nagrade znašajo od 50 lir do 500 lir. Večjo nagrado so dobili le veleposestniki, ki so z boljšimi sredstvi dosegli lepše uspehe kakor slovenski kmet na svoji nerodoviti kraški zemlji, ki ji je največja pridnost izvabi najpotrebnejši živež za prebivalstvo.

V TROJANAH BODO GRADILI VODOVOD

Dolgoletna želja vseh občanov, ki bi radi prišli do zdrave pitne vode, se bo v tem letu izpolnila. Trojane leže namreč na vrhu precejšnje vzpetosti, čez katero vodi tudi državna cesta iz Lukovice in Črni graben na Vransko in eClje in nimajo dobrih studencev. Ena vas bo napeljala vodovod iz dva kilometra oddaljenega izvira, druga pa prav tako daleč z druge strani. Skupno rabijo torej Trojane 4 kilometre vodovodnih cevi. Če bo vse po sreči, bodo že spomladi začeli z gradnjo.

ZIDAVA PALAČE KULTURNIH USTANOV V ZAGREBU

Banska uprava savske banovine namerava v kratkem razpisati natečaj za zidavo monumentalne palače, v kateri bodo nameščene vse zagrebške kulturne ustanove. Zemljišče za zidavo te palače je že določeno. Zagrebška inženirska zbornica ob tej priložnosti je naslovila na bansko upravo spomenico v kateri zahteva med drugim, da mora biti zidava monumentalnih palač rezultat širokih natečajev in mišljenja mnogih strokovnjakov, ne pa da načrte za vse javne stavbe izdelujejo kar uradniki državnih in samoupravnih oblasti.

KONFERENCA O GOSPODARSTVU V SKOPLJU

Konferenco o najbolj perečih gospodarskih vprašanjih Južne Srbije sta imela v Skoplju s tamkajšnjimi gospodarstveniki trgovinski minister Kabalin in poštni minister Pante Jovanović. Južna Srbija ima svoj posebni gospodarski ustroj ker prideluje predmete, ki jih v drugih pokrajinah države povečini ni (opij, bombaž, sviloprejka in delno tobak.) Na konferenci so se gospodarstveniki najbolj pritoževali nad novo uredbo o trgovini z opijem in podobnimi mamili. Južni Srbijanci pravijo, da so določbe nove uredbe mnogo prestroke in preveč omejujejo že itak zmanjšano proizvodnjo opija v naši državi. Že svoj čas je ženevska konferencija glede zmanjšane proizvodnje pri nas, nova uredba pa to vrsto

Veliki zavod "RAMOS MEJA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.
SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Clearelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraastenija, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, nadun, gota, šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ŽELODEC: upadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.
GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—
PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvirnimi **SPECIJALISTI** je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesod 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12 sečne plačevanje.

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

industrije skoro zatira. Trgovinski minister je potem pojasnil, da mora vlada skrbeti, da proizvodnja opija spravi v sklad s potrošnjo, ki je pri nas dvakrat manjša kakor proizvodnja.

POSNEMANJA VREDNI BEOGRAJSKI POLICAJI

414.000 dinarjev so nabrali Beograjski policaji in orožniki v enem dnevu za beograjske sirote. Nabirali so po cestah od vseh pešcev in avtomobilistov. Zbrani denar je pomagal upravniku mesta Beograda izročil mestnemu županu Iliču, ki ga je razdelil med mestne reveže in druge siromake. Reči je treba, da je bila letos karitativna delavnost vseh beograjskih društev mnogo bolj smotrna in organizirana, zaradi česar so bili tudi nabrani prispevki skoro dvakrat večji kakor lani. Vsega skupaj so okrog božiča darovali Beograjčani z različnimi vrstami darov za mestne reveže okrog milijon in pol dinarjev.

DVA VLAKA OBTICALA V SNEGU

Dva vlaka je zametel sneg na progi Štip—Veles v Južni Srbiji. Na dan pravoslavnega božiča je začel padati gost sneg, nakar je zaradi izredno hude burje nastopil silovit mraz. Veter je zametel vse ceste in proge ter onemogočil vsak promet. Tako sta dva osebna vlaka, vsak o druge smeri, prišla do bližine polja, tam pa zaradi snežnih zametov obticala. K sreči je bila postaja blizu, da so potnike spravili v zakurjene prostore. Šele naslednjega dne so oba vlaka osvobodili snežnega oklepa in odpravili potnike na namenjen postaje. Prav tako je sneg prekinil številne prometne zveze v Liki. Večji del se je moral ustaviti avtobusni promet.

TUDI STRAŽNIKI SO PREJELI LETOS O BOŽIČU OBILO DAROV

Lepa darila so letos darovali beograjskim stražnikom tamkajšnji avtomobilisti. Navada je, da na božični dan avtomobilisti polagajo na poseben prostor ob prometnem stražniku na cestnih križiščih svoje darove v blagu ali denarju. Letos se bili darovalci zelo radodarni. Vsega skupaj so dobili prometni stražniki okrog 60.000 v gotovini in za 25.000 raznega blaga. Posebna komisija je nato razdelila darove 111 prometnim stražnikom. Vsak stražnik je dobil po 460 dinarjev, poleg tega pa še za vsakega otroka 115, a za ženo pa 230 dinarjev.

ANGLEŠKI NOGOMETAŠI BODO IGRALI TUDI V JUGOSLAVIJI

Agencija Stefani javlja, da je mednarodni odbor angleške nogometne zveze odločil, da bo angleška nogometna reprezentacija igrala 13. maja 1939 v Milanu proti italijanski reprezentanci, 20. maja v Beogradu z jugoslovansko reprezentanco, 24. maja pa z Romunijo v Bukarešti.

SVOBODNA CONA MED JUGOSLAVIJO IN ROMUNIJO

Svobodno obmejno cono med našo državo in Romunijo so vpeljali za obmejno prebivalstvo iz obeh držav. Cona poteka vzdolž vse meje v okraju Vršac in je široka 15 kilometrov. Prebivalci so dobili posebne legitimacije, s katerimi se smejo svobodno gibati na obeh straneh in prenašati preko meje po 1000 lejev ali 350 din. Iz svobodnega blagovnega prometa so izvzeti le monopolski predmeti in roba, ki spada pod trošarino. Ugodnosti svobodnega prometa bo deležnih na jugoslovanski

strani 32 občin, 119 pa na romunski.

ZNAMENITI RAZISKOVALEC ZGODOVINSKIH STARIN UMRL

Slavni raziskovalec starin pater Lujo Muranjen mrl v nedeljo 15. januarja v Šibeniku v visoki starosti 81 let. Kot frančiškan je izbral ves svoj prosti čas, da je v družbi z ranskim starinoslovcem Franom Đulićem neutrudno raziskoval vse spomenike, ki so se ohranili iz prvih stoletij hrvaške zgodovine. Nje govo delo je bilo zelo veliko. Zaradi tega so mu priredili Hrvatje v Šibeniku pogreb, ki je bil izraz hvalečnosti naroda za vse delo, ki ga je izvršil.

ZDRAVILIŠČE ZA ČASTNIKE IN VOJAKE NA TARI PLANINI

Veliko zdravilišče za pljučno bolne častnike in vojake bo zgradilo vojno ministrstvo na Tari planini v Srbiji. Zgradba in oprema bo veljala okrog 30 milijonov dinarjev. Preden je bilo sklenjeno, da se bo začelo graditi, so zgradili vremensko opazovalnico. Zdravilišče bodo začeli graditi že na spomlad.

DOMAČA PROIZVODNJA FILMOV

Zveza domačih izdelovalcev filmov se je ustanovila v Beogradu. Zastopana so bila razna društva in družbe, ki so izdelali domače filme ter izbrali iz svoje srede odbor, ki naj bi bolj smotrno skrbel za razvoj domače filmske proizvodnje. Iz Ljubljane je postal član upravnega odbora novega društva g. Vinko Zor. Sklenili so tudi, naj oblasti poskrbe, da se pri nas ne bo predvajal noben domač film, ki bi se po svoji kakovosti ne mogel meriti s tujimi filmi.

NOVA CESTA MED SARAJEVOM IN SPLITOM

Predlogi in zahteve, da se zgradi nova cesta med Sarajevom in Splitom so se začele pogosteje pojavljati. Prva je banska uprava v Splitu izdelala načrt za izpeljavo ceste, nato se je pa oglasila še sarajevska banska uprava. Cesta naj bi bila dolga 237 kilometrov in tako urejena, da bi bil mogoče vsake vrste promet. Peljala bi skozi več selskih krajev, ki jih ne bi bilo mogoče izključiti od uporabe nove ceste, torej ni mogoče zgraditi samo avtomobilske ceste.

NAPREDEK POŠTNE HRANILNICE

V preteklem poslovnem letu je število vlagateljev na hranilne knjižice narastlo za 54.000 oseb ter je že prekoračilo 529.000 vlagateljev. V času srednjeevropske politične krize je izvrševala Poštna hranilnica vsa izplačila brez omejitev. Gotovina, ki je bila tedaj dvignjena, je bila po večini na novo vložena na knjižice in stanje vlog po krizi je nadkriljevalo saldo vlog v preteklem letu 1937. V čekovnem prometu je vsota izvršenih plačil za 9 milijard evrov, kot v prejšnjem letu. Nad polovico vseh plačil (55,7%) je izvršenih brez uporabe gotovine s prenosi ter je bil na ta način znatno olajšan obtok denarja v času napetosti. Navzlic občutnemu znižanju obrestne mere, ki jo je pobirala Poštna hranilnica, je ostala obrestna mera za vlagatelje 4% letno. Večji izdatki so nastali Poštni hranilnici zaradi ustanovitve novih podružnic v Podgorici in na Sušaku, kakor tudi zaradi napredovanja in povečanja števila osebja. Tudi kljub vsemu temu je dosegla Poštna hranilnica v preteklem letu za 6.762.337,14 din večji dobiček kot v prejšnjem poslovnem letu. Čisti dobiček Poštne hranilnice znaša v letu 1938 68.226.853,56 din.

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMSKIH NAČINIH

KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

O S O R I O 5025 (Paternal) — Buenos Aires

Bilanca jugoslovan- ske državne bla- gajne

Za 891 milijonov din večje dohod-
kakor izdatke je imela državna bla-
gajna v prvih 8 mesecih preteklega
proračunskega leta. S tem je bil do-
sezen rekord, kakršnega naša drža-
va že ni zabeležila gotovo deset let.
Novembra so znašali državni dohod-
ki 1135.9 milijona, torej za 129.9 mi-
lijona več kakor je predvideval pro-
račun. V istem mesecu je bilo izdat-
kov za 993 milijonov, torej za 22 mi-
lijonov manj kakor pa je določal
proračun. V osmih mesecih je bilo
vsega skupaj dohodkov za 8160 mi-
lijonov ali 50.1 milijona več kakor je
predvideval proračun, izdatki pa so
znašali 7278.2 milijona, čeprav je do-
ložen proračun 8120 milijonov. Vla-
da je torej porabila celih 841.7 mi-
lijona din manj, kakor pa ji je dovo-
ljeval proračun. Iz te razlike porav-
nava država obveznosti državne bla-
gajne ter izredne proračunske izdat-
ke, ki jih določajo finančni in drugi
zakoni.

NAMESTO WILSON SPOMENIK DOBJO REVEŽI DENAR

Spomenik pokojnemu ameriškemu
prezidentu Wilsonu je nameraval po-
staviti na Korčuli izseljenec Anton
Vilović v znak zahvale, da se je ame-
riški predsednik ob mirovni konfe-
renci zavzel za težnje dalmatinskega
prebivalstva. Vilović je podaril za
spomenik 50 dolarjev in pozval še
druge, naj se zbirki pridružijo. Ker
pa na svoje apele ni našel nobenega
odziva, je pisal korčulanski občni
naj nabrani denar, okrog 25.000 di-
narjev, porabi za občinske sirote.

MODERNI ČAS PRODIRA TUDI MED PRAVOSLAVCE

Do 2500 tožb za ločitev zakona
prejme letno beograjsko pravoslavno
cerkveno sodišče. Postopek za lo-
čitev zakona je pri pravoslavcih
mnogo enostavnejši kakor pri kato-
likih. Pa tudi ljudje si izmišljujejo
vse verjetne in neverjetne, mogoče
in nemogoče razloge, zaradi katerih
bi radi dosegli veljavno ločitev. Pri-
hajajo tudi taki prijatelji, ki bi ra-
di med seboj zamenjali žene. Okrog
60 odstotkov jih je takih, ki so za-
pustili svojega zakonskega druga in
začeli živeti v priležnosti z drugim
ali drugo. In prav ta svoj postopek
navajajo kot nujen razlog za loči-
tev zakonske zveze. Nemajhno šte-
vilo je tudi takih, ki se hočejo loči-
ti že po nekaj tednih zakona, torej
še v medenih tednih. Sodišče poskuša
zakonske druge najprej trikrat
miriti in ju pripraviti do sloge, ven-
dar pa največkrat nima pri teh po-
kusih nobenega uspeha. Ko vsa ta-
ka sredstva odpovedo, razveže sodi-
šče zakon. Tako visoka številka,

Slov. Babica

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA
diplomirana na univerzi v Pra-
gi in Bs. Airesu ter večletna ba-
bica v bolnišnici Juan Fernán-
dez. — Zdravi vse ženske bolezi-
ni. — Slovenske žene posebno
dobro negovane.
Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Pozor

Za načrte, betonske preračune
in Firmo,
obrnite se do tehničnega
konstruktorja
FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4363
Villa Devoto U. T. 50 - 0277

CON FRIO, CON CALOR

B E B A
QUILMES ; LO MEJOR!

2500, velja samo za okoliš beogrj-
skega pravoslavnega duhovnega so-
dišča. Zanimive pa bi bile številke
za področja vseh pravoslavskih so-
dišč. Pokazalo bi se, da zakon ni
več tista nedotakljiva vrednota, ki
je bila pri dedih nad vse v čislh.

VELIK USPEH NAŠIH PLESAL- CEV V LONDONU

Izreden uspeh so v svojih plesin
in godbo dosegli v Londonu južno-
srbski Rusaliji iz bližine Djevdjeli-
je. V londonskem "Albert Hallu" je
bil po božiču festival narodnih ple-
sov in godbe, pri katerih so nasto-
pali tudi Rusaliji in romunski kmet-
je. Kakor poročajo časopisi, so Ru-
saliji dosegli s svojimi originalnimi
plesti in godbenimi točkami največji
uspeh ter so bili predmet velike po-
zornosti londonskih glasilnikov in
raziskovalcev narodnega blaga.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE NIKOLI PAŠIĆU V ZÜRICHU

11. januarja so v Zürichu slovesno
odkrili spominsko ploščo na hiši,
kjer je stanoval kot študent Nikola
Pašić. Slovesnost je dobila posebno
važen značaj, ker je odkritju prisot-
stvoval tudi predsednik vlade dr.
Stojadinović, eden izmed učencev in
političnih sodelavcev Nikole Pašića.
Dr. Stojadinović, ki skuša pri vsaki
priložnosti ohraniti spomin na izo-
čilo Nikole Pašića, ni zamudil tudi
te priložnosti, da se je v Zürichu na
povratku z dopusta ustavil in prisot-
stvoval slovesnosti na čast velikemu
jugoslovanskemu državniku. Napis
na hiši je v nemščini in se v našem
prevodu glasi: "Veliki jugoslovanski
državnik Nikola Pašić je stano-
val v tej hiši kot študent na tehniški
visoki šoli od leta 1868 do 1872". Po-
leg dr. Stojadinovića so se slovesno-
sti udeležile še razne druge odlične
švicarske in jugoslovanske osebnosti.
Po slovesnosti je bila na našem
generalnem konzulatu spominska a-
kademija katere se je udeležila vsa
jugoslovanska kolonija, župan Zuri-
cha, številni ugledni švicarski gospo-
darstveniki, vsi konzuli ter naša po-
slanika v Rimu in Ženevi. Na aka-
demiji je predsednik dr. Stojadino-
vić imel govor, v katerem je poudar-
jal stare zveze med Jugoslavijo in
Švicco, pohvalil švicarsko gospodar-
stvo, znanost, zlasti medicino in št-
stvo, ki nam je vzgojilo več odličnih
državnikov, med njimi Nikola Pašića,
ki je bil dr. Stojadinoviću učitelj.
Govor predsednika vlade je naredil
na vse navzoče globok vtis.

DR. KOROŠEC SE JE VRNIL IZ ATEN

Z ekspresnim vlakom se je vrnil iz
Aten v Beograd 13. januarja bivši
notranji minister dr. Anton Korošec.
Pred prihodom vlaka so se zbrali na
postaji prometni minister dr. Spaso,
gradbeni minister dr. Krek, notranji
minister dr. Milan Acimović, mi-
nister brez listnice g. Snaj ter najoz-
glednejši sodelavec dr. Korošca. Ko se je vlak
ustavil, je iz vagona izstopil dr. Ko-
rošec ves nasmejan in bil izredno
dobro razpoložen. Vse navzoče je pri-
srčno pozdravil ter se z njimi dolgo
časa razgovarjal.

JUGOSLAVIJA DOBI V TRSTU SVOBODNO LUKO

Italijanska vlada bo menda v
kratkem stavila Jugoslaviji predlog,
naj se v tržaškem pristanišču določi
mesto, kjer bo Jugoslavija imela
svobodno luko podobno, kot jo ima
v Solunu. Italijanska vlada je baje
pripravljena, da svoji sosedji nudi
uodnost, ki bi v precejšnji meri o-
krepila gospodarske zveze med obe-
ma državama. Izražajo tudi prepri-
čanje, da bo mogoče že v bližnji bo-
dočnosti vzeti v pretres vprašanje o
zgraditvi omrežja avtomobilskih cest
v Jugoslaviji, ki bi se priključilo na
italijansko omrežje, tako da bo od
Trsta čez Ljubljano do Maribora pe-
ljala avtomobilska cesta za težke te

vore. Italijanski gospodarski krogi
bi ta načrt podprli. Z odločujoče
strani ta vest, ki že nekaj časa kroži
po Rimu, še ni potrjena, a tudi zni-
kana ni bila. Pričakujejo, da bodo
ta vprašanja v kratkem odločno
pojasnjena.

DR. STOJADINOVIĆ SE JE PRE- KO LJUBLJANE PELJAL V BEOGRAD

13. januarja ob 20.50 se je pripel-
jal z brzim vlakom preko Jesenic v
Ljubljano bivši predsednik vlade in
zunanj minister dr. Stojadinović v
sprem šefa svojega kabineta dr. Dra-
gana Protića. Na ljubljanski postaji
so predsednika vlade sprejeli in po-
zdravili ban dravske banovine dr.
Natlačen in razne druge politične o-
sebnosti. Po krajšem postanku se je
predsednik vlade odpeljal dalje pro-
ti Beogradu.

PRVA SEJA SKUPŠČINE IN SENATA

V ponedeljek 16. januarja je bila
prva seja senata in skupščine, ki se
je to pot sestala z novo izvoljenimi
poslanci. V skupščini je 306 poslan-
cev JRZ zasedlo skoro vso skupščin-
sko dvorano. Slovenski poslanci JRZ
so zasedli sredino dvorane. Svoje
prostore pa imajo v sobi, v kateri je
bil prejšnji klub neodvisnih poslan-
cev. Pričetek prve seje Narodne
skupščine je bil napovedan na 9 uro.
Med tem, ko so vladni poslanci za-
čeli prihajati še pred tem časom, so
kmalu po deveti prišli tudi opozici-
jski poslanci, razen 46 Mačkovih po-
slancev, ki so se ta dan zbrali na po-
svet pri Mačku v Zagrebu, kjer so
sklenili, da se ne udeležijo skupščine.
Nekaj čez četrt na deseto je prišel
tudi bivši notranji minister dr. An-
ton Korošec v skupščino. Dr. Koro-
šec je šel med slovenske poslance,
med katerimi je ostal do izročitve
polnomočij, nakar je odšel na sejo
senata. Okrog pol desetih so prišli v
skupščino člani vlade z bivšim pred-
sednikom dr. Stojadinovićem na
čelu. Prvo sejo je vodil najstarejši
poslanec Mihajlo Stojadinović iz
eBograda, ki je v lepem govoru o-
tvoril prvo sejo. Za tem so bili izvo-
ljeni začasni skupščinski tajniki in
sicer: dr. Danič, Dušan Pantič, dr.
Jurij Koeč in Ferit Gerić. Ob četrti
na enajst so že vsi poslanci oddali
svoja polnomočja, nakar je začasni
predsednik zaključil prvo sejo. Po
seji skupščine so člani vlade odšli v
senat, kjer je vodil prvo zasedanje
začasni predsednik prota Stevan Mi-
haldžić. Po lepem govoru je prešel
na volitve predsedstva in je bil iz-
voljen za predsednika dr. Anton Go-
rošec. Za dr. Korošca je od 65 sena-
torjev glasovalo 51 senatorjev. Opo-
zicija, ki je imela 14 glasov pa je
oddala prazne glasovnice. Za pod-
predsednika senata sta bila pa izvo-
ljena dr. Kotor in dr. Miškolin.

HUD VIHAR V SLOVENJI

Dne 16. januarja je na Ptujski go-
ri divjal hud vihar. Že nekaj dni je
pihal po štajerskih ravninah silen
južni veter. Ob 11 dopoldne pa je

ALI SI ŽE PRIDO- BIL NOVEGA NA- ROČNIKA?

O bi š č i t e
K R O J A Č N I C O
LEOPOLD UŠAJ

ZA POMLAD

vam nudim najmo-
dernejšega blaga iz
angleških tovarn.

Cene nizke, zato
obiščite me in se bo-
ste prepričali.

GARMENDIA 4947
La Paternal — Buenos Aires

nad Ptujem sila vetra dosegla svoj
višek. Vihar je hudo poškodoval bo-
žjepotno in župnijsko cerkev Matere
Božje na Ptujski gori. Sila zračne-
ga pritiska je dvignila del cerkvene
strehe in jo treščila z ogrodjem vred
daleč proč na tla. Na cerkveni strehi
je zazijala ogromna luknja v veli-
kosti 15 za 17 metrov. Tudi župni-
šču je odneslo polovico strehe, priza-
neslo pa tudi ni drugim prebivalcem
Ptujске gore. Posebno huda je ško-
da na cerkvi, ki je ena največjih got-
skih cerkva v Sloveniji. Prav letos
so cerkev temeljito preuredili in po-
pravili, sedaj pa bo treba poprav-
ljati znova, da se prepreči še večja
škoda.

NOVE ZRAČNE ZVEZE

Francozi so prvi uvedli redni zrač-
ni potniški promet čez ozemlje naše
države. Že nad 15 let pristajajo na
zemskem letališču francoski pot-
niški aeroplani, ki opravljajo zrač-
ni promet od Londona čez Pariz do
Bukarešte. Zemun ima tako zračne
zveze z vsemi glavnimi evropskimi
mesti. Letos bodo zračne črte fran-
coskih aeroplanov družbe "Air
France" razširjene in tako bodo po-
leg Zemuna in Beograda dobili ugod-
ne zračne zveze z inozemstvom tudi
Zagreb, Ljubljana, Sušak, Sarajevo,
Dubrovnik itd., ki so zvezani po
zračni črti z Zemunom. Od sedanjih
zračnih črt "Air France" se bo v
Zemunu uvedla posebna zveza do So-
fije in Aten. Z zračno črto Zemun—

Atene bodo dobila vsa naša mesta
direktno zvezo z veliko medkonti-
nentalno zračno črto "Air France"
Marseille—Atene—Saigon v Kitaj-
ski Indiji. Kakor vse kaže, bo druž-
ba "Air France" že letos z aero-
plani posebne konstrukcije uposta-
vila redno zvezo med Parizom in
New Yorkom. Tozadevni poskusi so
prav dobro uspeli. Če se bo ta zveza
uresničila, kar je že skoraj gotovo,
bo zemunsko letališče in po njem vsa
naša letališča, med njimi tudi ljub-
ljansko, dobilo hitro zvezo na to čez-
oceansko zračno črto, ki bo hitrejša
in ugodnejša, kakor je črta čez južni
Atlantski ocean v Južno Ameriko. S
tem bi bil vsekako zelo olajšan za
nas tako pomemben in važen promet
med domovino in našimi izseljenci v
Severni Ameriki.

BAVKSIT V HECEGOVINI

Rudarsko glavarstvo v Sarajevu
je dalo rudniško pravico za iskanje
bavksita v Heregovini trem druž-
bam, ki majo svo sedež v Splitu.
Vsaka teh družb je dobila po dve
polji v mostarskem okraju; vsako
polje meri po 50 hektarjev. Če se ne
bo nihče pritožil, bodo družbe čez tri
mesece začele kopati na svojih po-
ljih.

SARDELE ZA ČEŠKOSLOVAŠKO

Izvoz sardel na Čekoslovaško je
vsako leto zelo aktiven. Te dni so
odposlali iz Šibenika na Čekoslova-
ško veliko množino slanah sardel, ki
so jih prodali po 5—6 din kilogram.

Negovski grad v plamenih

Sredi Slov. goric se dviga v starem
trgu Negova mogočen grad, ki je
eden najstarejših v naših krajih ter
spada med najlepše gradove v Slo-
veniji. Grad obstoji iz dveh velikih
traktov, zidan je v dve nadstropji ter
opasan z mogočnim obzidjem. To
mogočno zgradbo je 28. decembra
pretelega leta zadela zla usoda ter jo
do polovice uničila. V sprednjem
traktu ima Prosvetno društvo v Ne-
govi svojo dvorano. Ta dan ob 8 zve-
čer so iz te dvorane nenadoma švig-
nili skozi okno plameni in kmalu na-
to je pričela goriti tudi streha. O-
gromni ognjeni zublji so oznanjali da-
leč naokrog usodo, ki je zadela sta-
ri grad. Požar je spravil vso okolico
na noge. Ker nima trg sodobnih
zvez, ni bilo mogoče priklicati pomo-
či iz sosednih krajev, ki imajo mo-
derno opremljene gasilce. Pač pa so
prihiteli na pomoč gasilci iz Ivanj-
cev in sosednih vasi ter so se trudili
skupaj z domačimi prebivalci vso
noč, da bi ogenj omejili in ga zadu-
šili.

Bila je skoraj nadčloveška borba
s plameni v veliki višini in silncm
mrazu, ki pa je bila poplačana z
uspehom, ker se jim je posrečilo re-
šiti vez zadnji trakt. Na sprednjem
traktu je ogenj uničil streho in prvo
nadstropje. V pritličju je ostalo sta-
novanje gospodarskega upravitelja
Antona Ivanuše nedotaknjeno. Pač
pa je zadela nesreča samega upravi-
telja. Z velike višine je padel nanj
tram in ga nevarno poškodoval. Zlo-
mil mu je več reber in je dobil hud
pretres možganov. Poklican je bil
zdravnik, ki mu je nudil pomoč. Ga-
šenje tega velikega požara je trajalo
vso noč do jutra. Sedaj štrle v arak-
samo očnehi zidovi brez strehe.

Negovski grad je last kneza Traut-
mannsdorfa, ki živi stalno na su-
detsko-českem ozemlju. Ta knez ima
v Sloveniji več posestev. Največje pa
je negovsko. Upravo posestva vodi
poseben urad v Ljubljani, ki mu na-
čeljuje g. Polec, dočim vodi upravo
negovske graščine gospodarski in
gozdarski upravitelj, ki stanuje v
gradu.

Grad je bil svoj čas krasno oprem-
ljen z raznim starinskim pohištvo.
Imel je tudi obilo starega orožja in
drugih starih zanimivosti, ki jih še
stari ljudje v Negovi pominjo. Pred
svetovno vojno pa so knezi Traut-
mannsdorfi večino teh dragocenosti
prenesli na Dunaj, da so si tam o-
premili svojo palačo. Nekaj opre-
me je še ostalo v negovskem gradu
ki je bil zelo dobro ohranjen in vzdr-
ževan ter bi še stoletja kljuboval zo-
bu časa. Zgodovina gradu je zelo pe-
stra. Prvič se Negova imenuje v zgo-
dovini leta 1106, ter je grad tedaj
nedvomno že stal. Grad sam pa se
imenuje prvič v zgodovini leta 1524
kot last rodbine grofov Spornhei-
mov. V last rodbine Trautmannsdorf
je grad prešel v začetku 17. stoletja.
Bil je potem večkrat prezidan in po-
pravljen. Grad je bil mogočno utrjen
in je služil za ves severnozgodnji
del Slov. goric kot trdnjava proti
napadom Turkov in ogrskih ropar-
jev. Kakšna bo njegova bodoča uso-
da, pa sedaj še ni znano. Vsekakor
bi bilo želeto, da bi lastniki uničeno
poslopje in streho spet popravili in
režidali, ker bi s tem ohranili ta zgo-
dovinski spomenik pred propadjo.

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVOU"

kjer boste postreženi z dobrim vi-
nom, pristnim pivom in vedno svežo
domačo hrano. Prostorji pripravni tu-
di za svatbe.

Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

Trgovina čevljev BELTRAM

Vam nudi na izbiro najbolj modernih čevljev in
raznovrstnega obuvala; sportnih čevljev, poletnih
copat ter šolskih potrebščin.

Se priporoča **ALBERT BELTRAM**

DONATO ALVAREZ 2288 vogal UCHA-UCHA

P A T E R N A L

Lep dan smo doživeli

Saj vem, kaj bo, tako si misliš, da kdo z nevoljo. Gotovo bo spet od nove maše. No, tisti, katerega nič ne zanima, naj nikar ne čita, kot jaz ne čitam stvari, ki me ne zanimajo. Mnoge pa prav gotovo zanima. Ta stvar, posebno tiste, ki niso mogli priti zraven bodiš radi dalje, bodiš radi vremena.

Lep dan smo doživeli. To je pa kar res. Čeprav bi mogli reči, da dan sam na sebi ne zasluži posebne pohvale. Saj smo se s treskanjem zbudili in je kaj nemilo zalivalo žejno zemljo. Pa sem pomislil: Nam res ni na uslugo, če bo takole neusmiljeno razsajalo in tako zalivalo. Pa bo vesel kmét, ki ima tudi pravico do tega, kar je njegovi setvi treba. Pa tudi to: po vročini zadnjih dni, bi bil pač neznošen dan, če bi ne prišlo malo hladu. Tisti, kateri so se na novomašno slovesnost gotovo namenili, si bodo že tudi dežnike poiskali.

Bila je ura devet in še kaj več. Kar prazno je bilo vse. Vsak je do zadnjega čakal domo, če se bo zvedrilo. Pa se ni. In tedaj je bilo treba kar na pot in so pričeli prihajati. Tudi s taksiji in ko je bila deseta ura, je bilo že dovolj vernikov.

Belo oblečene so čakale deklice, ko so duhovniki pripeljali novomašnika. Vodil ga je pater superior očeta Kamilov, župnik pri sv. Neži. Slovencem dobro znani P. Gašpar. Kot diakon in subdiakon sta ga spremljala g. Kastelic in g. Doktorič. V spremstvu sta bila še en tovariš novomašnikov in en kaplan bazilike sv. Jožefa.

S križem in cvetjem je sprejela novomašnika Vidmarjeva Irena na kar smo ga vodili v cerkev. Do oltarja sta ga spremila z družicami tudi boter in botra: gospod in gospa Suban.

Vhod v svetišče je gotovo najglednejši trenutek novomašne slovesnosti. Zadonela je pesem: Novi mašnik bod' pozdravljen. Komu ne prevzame toplota srca, ob glasovih te tako tople melodije.

Slaboten je bil videti novomašnik. Bled in suh. Pa je bila v njem misel, ki jo je zapisal sveti Pavel: Vse premorem v Kristusu, ki me krepi!

Med tem ko so pevi zapeli Kirje, se je prostor v cerkvi do dobrega napolnil. In kljub prijetnemu hladu, ki ga je uznaj ustvaril dež, je postalo v cerkvi kar toplo. Tedaj sem prav do kraja razumel, da je res: kar Bog stori, prav stori. Le kaj bi začeli, če bi z lepim vremenom navallila velika množica. Saj bi cepali v omedlevici. Tako pa je bilo ljudi ravno toliko, kolikor jih je moglo sveti daritvi primerno prisostvovati.

Berilo in evangelij sta bila zapeta po slovensko. Vsekako se lahko postavimo. Ne Nemci ne Italijani in ne Španci ne Francozi nimajo te pravice, da bi pri slovenski maši lahko peli berilo in evangelij v narodnem jeziku, nam Slovincem je pa to dovoljeno.

Po evangeliju je bil nagovor, ki ga je imel g. Doktorič. Saj je že sporočil, da ne bo mogel priti. Ni si mogel najti namestnika v Montevidéu. Zadnji hip se je zaveza uredila in dobro uro pred začetkom slovesnosti se je pojavil tukaj.

V govoru je povdaril predvsem misel, kaj je bil slovenski duhovnik svojemu narodu v zgodovini in kaj je svojemu narodu danes.

V duhovniku se vidi vrednost naroda. Dober narod ima dobre duhovnike. Naš narod jih je vedno imel in jih še ima, s čemer si daje spričevalo, da je notranje zdrav in nepokvarjen.

Naj bi tudi rojaki v tujini razumeli in v svojo korist upoštevali, kakšna je naloga mašnikova in dolžnost do njega.

Nato je bil "ofer", kakor se je vršil po domovini v vseh cerkvah. Male deklice so otvorile sprevod. Bil je to dogodek, ki smo ga pač prvič doživeli v tej deželi. Med petjem znane pesmi: Bog hvaležno vsi priznamo, da žalili smo te vsi. se je podala vsa cerkev na darilno pot, da vsak daruje svoj dar in dobi spominsko podobico. Prav ta del je bil nedvomno najbolj živ spomin na dom, ker na isti način se je ta obred vršil doma ravno ob najlepših praznikih. Le kako bi se vsi zvrstili, če bi bila množica prevelika. Še tako se je zavleklo do poldne, ko je po končani sveti maši zapel novomašnik zahvalnico Bogu.

Vsa slovesnost je globoko prevzela vse navzoče. Kaj bi doživela mati novomašnikova, ki nas je komaj v spominu mogla spremljati, ko smo to lepo slovesnost obhajali.

Med tem ko se je vršila v cerkvi slovesnost, se je zunaj vreme ustalilo.

Na dvorišču so obstopili novomašnika njegovi sorodniki in vaščani rojstne vasi njegovega očeta. Kdo je preje vedel za nje.

Kmalu se je družba vsedla za mize, ki so nas čakale lepo pogrnjene v obednici zavoda.

Ni bilo malo delo, poskrbeti za vse. Pa so se našle dobre duše, ki so prevzele skrb za mize in tako so nas čakale lepo založene in lepo okrašene.

Velika torta v obliki mašne knjige je odredila mesto novomašniku, okrog njega so se vsedli duhovniki in ostala družba, tako boter in botra, bratrance in sosedje očetnega doma.

in sovaščani. Saj iz Oseka je tukaj precej ljudi. Vitovlje pa spadajo prav v župnijo Osek.

Vse mize so se napolnile. Pa bilo je tako, da so vsi dobili svoja mesta.

Kaj kmalu je bilo živahno razpoloženje. Saj zato je bilo dobro poskrbljeno. Bilo je več sodčkov piva in rujnega vinca in okusnega prigrizka.

Ko je nastopil primeren trenutek je bilo seveda treba tudi marsikaj povedati.

Po otvoritveni besedi Hladnikovi je spregovoril starosta omizja P. Superior Gašpar. Že davno vemo, da je on Slovincem naklonjen, a šele iz njegovih toplih besed, ki jih je ob tej priliki spregovoril smo zvedeli, da je njegovo spoštovanje do nas resnično in da res lahko v njem gledamo našega zaščitnika. Saj je bilo vedno res, da nam je v vsakem zapletenem slučaju šel na roko, kolikor je najbolj mogel, a sedaj nam je svojo naklonjenost še ponovno zagotovil.

Največja je bila seveda pozornost na besedo novomašnikovo. Občudovanja vredno je, kako si je mogel ohraniti tako dobro slovensko besedo. Saj je že 11 let, ko ima ušesa polna vedno samega španskega; slovensko pa komaj kako besedo kje ujame napisano. pa je brezhibno govoril in ne da bi se nato pripravljaj. Lepo je tekla slovenska beseda, v kateri se je zahvalil najprej vsem rojakom, ki so pri slovesnosti sodelovali, nato pa je izrekel posebno zahvalo pevecem, ki so zares tako krasno zapeli. Nato je šla po vrsti njegova zahvala g. Doktoriču za novomašni govor in za žrtev, s katero je prihitel od tako daleč. Nato superiorju Gašparju, botru in botri Subanovim, dekletom in kuharicam.

Med časom kosila se je seveda tudi pesem kaj pridno oglašala in kar hitro je bila ura za popoldansko slovesnost, pri kateri so bile pete litanije in nagovor v zvezi z novo mašo, ki ga je imel kaplan Hladnik.

Po končani cerkveni slovesnosti pa so bili vsi navzoči povabljeni na okrepčilo. Nekateri niso vtegnili za držati se. Tisti pa, ki so ostali tudi niso mogli vsi najti mesta pri mizah. Toda, saj se tudi stoji lahko kaj spi in prigrizne. Čez 150 je bilo gostov.

Zimska idila v domovini

stov. No, pa miza je bila dobro preskrbljena. Saj so se Kati in Fani ter gospa Coticéva dovolj potrudile, da smo imeli vsega v obilju in smo bili deležni dobrot. Pa še ostalo je, da so imele drugi dan tudi hišne gojenke dovolj prigrizka.

Gotovo bo to eden tistih dni, kateri bo ostal dolgo v spominu tistih, kateri so se bili te redke slovesnosti udeležili.

CERKVEN IVESTNIK

12. febr. Novomašna slovesnost na Avellanedi ob 10 uri. Molitve na Avellanedi ob 4 uri popoldne. Oboje na Man. Estevez 630 (blizu La Blanca).

19. febr. Maša na Paternalu za Sebastjana Mozetič. Molitve se ne vrše, ker odpotujem ob popoldne.

26. febr. Maša ob 9 uri v Rosariju v kapeli pri slov. šolskih sestrah.

Nedeljska slovesnost nove maše se je prav lepo vršila. Tudi fotografije so lepo uspele. Tisti, ki želite katero za spomin, oglasite se to nedeljo na Avellanedi ali naslednjo nedeljo (19. febr.) dopoldne na Paternalu b priliki službe božje.

Hladnik Janez.

slovenska tovarna
mozaika
Velika izbira granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del.
Albert Gregorič
J. Pedro Varela 5233
U. T. 50 - 5333
Villa Devoto Buenos Aires
zasebno J. P. Varela 5130

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovincem. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 33, Mayo 8182

Poslužujte se
PREVOZNEGA PODJETJA
"Expreso Gorizia"

Franc Lojk
VILLARROEL 1476
U. T. 54 - 5172 - 54 - 2094

KADAR IŠČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 - Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

ZGODOVINSKI ROMAN
Caričin ljubljencec
Nadaljevanje 126
Napočil je pustni čas — pust v Benetkah!
Mi se niti ne zavedamo, kaj vse pomenijo te besede! Mi si ne moremo niti predstaviti, kako se Benečani zabavajo za pust.
Tudi pri nas imamo zabave, svečanosti in pustne šale, toda kaj je vse to napram objestni svobodi italijanskega pustav Rimu, Neaplju, posebno pa v Benetkah!
Že mnogo let ni bilo za pustni čas v Benetkah tako divno, kakor baš sedaj.
Solnčni dnevi, prekrasne, blage noči, zvezdnato nebo, mirno, temno, kakor smaragd zeleno morje, obenem pa še topli, blagodejni vetriči vse to je dovoljevalo bivanju v prirodi brez prvsnikov, — res, Benečani so bili hvaležni, ker jim je nebo poklonilo za pust tako lepo vreme.
Vse muke in nezdode so bile pozabljene. Kdor je trpel prej pomanjkanje, je užival sedaj v vsakem oziru, ker sta kraljevali po celem mestu dobrodelnost in gostoljubnost.
Hišna vrata so bila povsod odprta, povsod so radi gosta gostoljubno pogostili.
Da, potem so bila tudi društva, katerih svrha je bila, prirediti vsaki družini prijeten in vesel pust. Ta društva so posojevala Benečanom denar. Kdor pa si ni izposodil denarja za veseli predpust in iskal tuje gostoljubnosti, si je že prej vse pripravil.
Zastavljalnice so bile nekaj tednov pred pustom nabito polne. Zaslule so mastne dobičke, eBenečani pa sijo svoje najpotrebnejše stvari v zastavljalnico, pa naj bi bila to celo

poštelja, v kateri spijo, samo da si priskrbijo dovolj denarja za predpust.
Princ karneval je tu! Vsi ljudje so pozabili na svoje skrbi in težave, človek ni bil več le stroj, ki opravlja svoje delo, človek se je počutil svobodnega! Če tudi ve, da to stanje ne bo dolgo trajalo, da so to le kratke sanje, da bo ta sreča kmalu izginila — vendar živi štirinajst dni srečno in zadovoljno. Danes bo srečen, — kdo ve, če bo še jutri, — kdo ve, kaj mu prinaša meglena bodočnost!
Okrog devete ure zvečer sta počasi korakala po Markovem trgu dva moška, preoblečena v rdeči domino. Bližala sta se palači Trientino, ki je plavala v morju luči. Danes je le pa grofica Klarisa Pineberg priredila svojo znamenito svečanost, na katero je povabila vse odlične predstavnike Benetk.
Zdelo se je, da se dominoma nika mor ne mudi, ker sta hodila počasi. Zdajci spregovorila eden izmed obeh dominov:
— Slišite, Kristenek, upam, da se nam bo nočjo posrečil naš načrt.
— Da, Visokost!
— Ne imenujte me tako, moj dragi Kristenek. Govorite z menoj, kakor se navadno pogovarjajo maske. Ničče ne sme niti slutiti, kdo sem. Pojdiva v onole kavarno, naročiva si sladoleda in jaz vam bom razložil svoj načrt.
— Oba sta vstopila v neko kavarno, ki je daleč na okrog slovela radi svojih izvrstnih jedi in pijač.
Po kavarni so vrvele maske, pisana množica je šumela. V elegantni kavarni je vrvelo življenje, ki je nalikovalo velikemu mravljišču.
Grof Orlov in njegov adjutant Kristenek sedeta v kot za malo mar-

mornato mizico. Niti pogledala nista ostalih mask, ki so se nahajale v njuni bližini, nisea se ozirala po mnogih lepih deklicah, ki so sedele v kavarni.
Orlov je nevoljno odbil tudi neko mlado prodajalko cvetlice, ki mu je ponudila svoje rože, čeprav je bila res dražestna.
Človek si ne more predstavljati ničesar dražestnejšega, kot je bila ta mlada Italijanka s temnimi lasmi in lepim vitkim stasom, svežih lic in velikih, črnih oči, ki so se svetile kot dva diamanta.
— Ta deklica pa je res lepa! — vzklikne Kristenek in se ozre za njo.
— Človeku naravnost prijia, če vidi sedaj kak obraz brez maske.
— Ta deklica sicer izgleda nedolžna, toda stavim, da bi zadostovale nekoliko lir, da vzbudi vnjej nežnost in da pristane na vse. — Toda pustiva sedaj to, moj dragi Kristenek. Stvar, ki me sedaj zanima je važnejša, kakor pa vse prodajalke cvetlic na svetu in tudi če bi vsaka bila prava Venera!
Grof Orlov je počakal, dokler n natarak prinesel naročene pijače. Nato si oba prižgeta cigareto in oboje gospoda, ki sta imela oči pokrite z maskami, začeta šepetati.
— Dragi moj Kristenek, vi veste, da je minilo že štirinajst dni — reče grof Orlov — odkar smo dospeli v Benetke.
— Vem, — odvrne adjutant. — Kako bi vendar mogel pozabiti dan našega prihoda? Ali nismo ravno takrat doživeli marsikaj čudnega? Rešili smo grofico Pineberg iz morja in z njo vred črnolasega gondolierja, ki nas je prevaril, ko nam je pripovedoval, da je to njegova ljubica!
— Lopov! — zakliče grof Orlov — Toda čudno, na tega mladeniča se vendar ne morem jeziti. Zejo mi u-

gaja in večkrat sem mu že ukazal, da me je popeljal z gondolo po beneških kanalih! — Sedaj sem se celo sporiateljil z Gianettinom in on mi je zelo udan in zvest.
— Vsaj zdi se, da je tako, — odvrne Kristenek, — toda vendar bi vas prosil, da mu ne zaupate preveč. Neki notranji glas mi pravi, da igra ta mladenič pred nama le komedijo. Visokost, vi niste opazili, kako se pogosto njegove oči zaničljivo zasvetijo, če kaj pripovedujete o grofici Klarisi Pineberg. Ko pa ste nedavno celo omenili, da ste smrtno zaljubljeni v mlado grofico, tedaj —
— Tedaj?
— Tedaj je Gianettino nenadoma potegnil iz vode svoje veslo in meni se je zdelo, da vam namerava z njim razklati glavo!
— Nesmisel, moj dragi Kristenek! — odvrne grof Orlov. Ta mladenič se nad menoj res ne more pritoževati. Že marsikateri zlatnik je prejel od mene in jaz ne bi poznal beneških gondolierjev, če ne bi vedel, da je glavna poteza njihovega značaja pohlepnost po denarju.
— Samo če ni ta črni Gianettino kaka izjema?!
In če je res tako? — vpraša grof in potegne dim iz svoje cigarete, — ali nisem previden? Človek ne more biti previdnejši, kakor sem jaz! Ali sem le z eno samo besedico izdal svojo skrivnost? Ali ne hvalim in slavim lepo grofico Klariso Pineberg, kakor zaljubljeni pesnik? Ali ne pripovedujem povsod, da jo ljubim, da jo ljubim, da jo obožavam?
Kristenek pokima.
— Pravim vam, da mi bo načrt popolnoma uspel, — nadaljuje grof zadovoljno. — Grofico Pineberg sem prvič videl na oni svečanosti, ki jo priredi stari dož nam v čast. Dragi moj Kristenek, vi se spom-

njate, da je bilo to onega dne, ko je bil pokopan njegov sin, ubogi Francesco Armidore, ali ne?
— Spominjam se! — odvrne Kristenek. — Stari dož je res človek, ki zasluži spoštovanje. Predpoldan je pokopal svojega edinega sina, edino veselje svoje starosti, zvečer pa je pozdravil svoje goste v sijajno okrašenih in razsvetljenih dvoranah svoje palače. Ta človek je močan kalor stari Rimljan!
— Ta človek je molčec, — reče grof Orlov in si prižge novo cigareto. — Nikomur ni omenil niti besedice, zakaj smo prišli v Benetke, nasprotno, predstavil me je celo grofici Klarisi Pineberg.
— Kako se je takrat vedla grofica?
— Najprej se je malo bala. Videl sem, kako se je prestrašila, ko je slišala, da sem Rus in povrh še, da sem si pridobil njeno zaupanje. Pripovedoval sem ji med štirimi očmi, kako mi je carica nehvaležna, kako sem ji bil nekoč najboljši prijatelj in najzvestejši pristaša in kako sem ji sedaj postal krvni sovražnik. In ona mi je vse verjela!
— Ali vam je že dkrila svoje načrte?
— Ni. Tega še ni storila. Je namreč preveč previdna. Toda to mi ni potrebno ni. Ni mi največ na tem ležeče, da bi me smatrala za svojega zaveznika proti carici Katarini. Zadržujem se, če vidi v meni človeka, ki jo ljubi!
— Visokost, ali ste pa tudi gotovi, da je tako?
— Prepričan sem! Ali res ne vidite, da Klarisa vedno prebledi, kadar koli se ji približam, takoj nato pa jo polije temna rdečica? Ali niste opazili, da se mlada grofica Klarisa zabava skoraj vedno z menoj, da je skoraj vedno z menoj, da je skoraj

Na rast človeka je mogoče le malo vplivati

Praden poiščemo odgovor na vprašanje, v koliko je mogoče vplivati na rast človeškega telesa, moramo napraviti majhen izlet v rastlinstvo, ker tudi tam deluje veliko čimteljev, ki so merodajni tudi na rast človeškega telesa. Saj vemo, da imajo vnanji pogoji, luč, tla, voda, podnebje za višino rastline zelo velik pomen. Vemo tudi, da pri najboljših rastnih pogojih rastline ne dosegajo tiste višine, ki bi nam bila ravno všeč, ampak, da jim je dana neka notranja mera in je nemogoče doseči, da bi kaka rastlina rastla kar tja gor v nebo. Znanosti se je posrečilo odkriti v rastlinah neki hormon, ki deluje kot regulator njene višine. Posrečilo se je tudi že z umetnim dodajanjem tega hormona višino rastline znatno zvišati.

Podoben, čeprav ne povsem isti proces, se razvija tudi v človeškem telesu. Nemški zdravnik dr. F. Reith je pred kratkim v neki zdravniški reviji objavil razpravo, ki je posvečena temu vprašanju. Pravi, da je tudi rast človeškega telesa podvržena vplivom zunanega sveta in drugič neki podedovani meri, ki je dana posamezniku. Oba zunanja vpliva, ki tu prihajata v poštev sta: hrana in gibanje. Znano je in skušnje v vojnem času so potrdile, da pomanjkanje hrane povzroča v telesu zastoj v rasti. Povojni čas daje tudi nasproten dokaz: nova opazovanja so pokazala, da mladina teži za višjo rastjo. Pri hrani pa niso toliko važne beljakovine, ampak predvsem vitamini, ki so v glavnem v sadju in zelenjavi. Da pa sedanja mladina kaže telesno stremeljenje po višji rasti, nam odkriva novega važnega zunanega čimtelja: gibanje in gojitev telesnih vaj.

Toda kakor je rastlinam dana nekaka notranja mera, tako ima tudi človek neko podedovano višinsko ureditve, preko katere z nobenim športom in nobeno hrano ne more. Vplivanje na rast od zunaj je možno samo v mejah teh notranjih mer.

Vemo, da ta mera ni pri vseh človeških plemenih enaka. Človek podeduje višinsko mero plemena, katerega pripada in od zunaj je mogoče vplivati samo na razliko med "največjim" in "najmanjšim" v mejah, v katerih se giblje telesna višina plemena.

Izkazalo se je tudi, da rast človeškega telesa ureja neki hormon, ali morda cel več hormonov. Tu se vprašanje dotika bolezenskih motenj v rasti prtljikaveev in velikanolov. Znanosti pa se še ni posrečilo dognati, kaj pravzaprav povzroča zastoj rasti v prtljikavi meri, ker povsem zdravi starši imajo večkrat prtljikave otroke in prtljikavci imajo več-

krat povsem normalno razvite otroke, prtljikavci torej niso nič drugega kot pač "premajhni ljudje". V podrobnostih vprašanje še ni pojasnjeno, vendar pa je že z gotovostjo mogoče reči, da imajo pri takih motnjah vmes svojo besedo hormoni podaljšane možganske žleze, žleze "thymus" in še nekaterih drugih žlez. Od zunaj, z umetnim dovajanjem hormonov se je doslej posrečilo vplivati na rast le v nekaj redkih bolezenskih primerih. Najbrž bo tudi za naprej največ besede pri rasti imela — "sorta".

Postopač, ki je vreden drug vlačuge

Vlačuga: prizor, ki jih je mnogo v Buenos Airesu

Potratne ženske

Pariški modni mojstri izdajajo vsako leto skupno z družbo United Press, seznam desetih najbolj običajnih, oziroma potratnih žensk na svetu. Za leto 1938 so izdali sledeči seznam:

Gospa Antonor Pantinojeva, snaha bolivijskega gospodarja cina, vojvodinja Windsorska, ki je zadnja leta bila prva, vojvodinja kentska, baronica Evgenija Rotschildova, begum Kanova, Harrison Williamsova, markiza Pariška, Gilbert Millerjeva, gospodična Martinez de Hoz, sorodnica bivšega guvernerja province Buenos Aires, in žena časopisnega bogataša Jeana Dupuy.

Vsaka od teh desetih žensk izda na leto okrog 200.000 dolarjev za obleke in en milijon dolarjev za dragulje. Precej čedna vsotica za nečimernost.

Sonja Henie - prvakinja

Bivša svetovna prvakinja v drsnju Sonja Henie, ne nastopa samo na velikih drsnih prireditvah, kjer mnogo zasluži, ampak nastopa tudi v filmih, kjer jo ljudstvo rado vidi zaradi njene lepote, čeprav so njene igralske sposobnosti prav majhne.

Sedaj pa njo in neko filmsko družbo toži bivši igralec Fred Walton za odškodnino 3 milijonov dolarjev, ker sta uporabili njegov rokopis, ki ga je bil on sam napisal za film, v katerem bi nastopil on s Sonjo Henie. Svojo zahtevo po tako visoki odškodnini Walton utemeljuje z veliko popularnostjo, ki jo uživa lepa Sonja. Če se ne gre tukaj spet za kako osebno reklamo, bo ta obravnava precej zanimiva, če bo sploh do nje prišlo.

Miren zakon z dvema ženama

Mnogi moške bi trdili, da je nemogoče, da bi mogel mož mirno živeti z dvema ženama, ker žena ne pusti, da bi njen mož imel poleg sebe še dru-

go ženo. Pa verdar se je to zgodilo.

Jan Larmi iz Helsinkov na Finskem se je pred nekaj leti poročil z mladim in lepim dekletom. V tem času mu je mlada žena rodila več otrok. Neki dan se je v mestu srečal z neko deklico po imenu Katarina. Larmu je Katarina tako ugajala, da jo je po parkratnih sestankih zasnubil in kmalu nato tudi poročil. Svoji prvi ženi spočetka ni povedal, da ima še drugo ženo. Lansko leto pa jo je pripeljal v hišo. Razume se, da sta obe ženi sprva debelo gledali. Ko jima je pa povedal kako stvar stoji in da ima obe enako rad, sta se ženi potolažili. Sedaj živijo vsi skupaj in obe ženi se prav dobro razumeta. Ravno tako tudi otroci, ki so od obeh žen. Ni šla pa ta stvar tako gladko pred sodniki, kjer se je moral zagovarjati radi dvoženstva. Obe ženi sta na sodnji ugodno zanj pričali in tako je bil le prav malo kaznovan. Živeli pa bodo še nadalje skupaj, ker nobena od njih neče zapustiti moža, ki je dober in skrben oče, kakor trdita ženi.

Delavski upor v Rusiji

Nedavno je prišlo v Barnaulu, v Altajskem gorovju v Rusiji do hudih bojov med delavci in vojaštvom. Izšlo so namreč nove določbe zakona o delavskih sodiščih. Delavci pa niso hoteli v teh določbah nič vedeti. Pač pa se jih je zbralo kakih 15 tisoč ter začeli s pravim uporom. Razbili so razne naprave v mestu in kakih 20 vagonov na tamkajšnji postaji. Šele došlemu vojaštvu se je po hudem boju posrečilo pomiriti nezadovoljne delavce.

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

na vsakem plesu v moji družbi?

— Jaz sem si pa tudi prizadeval in sem igral zaljubljenega človeka. Poklonil sem ji že nešteto daril, ki bi zadovoljili tudi srce kake razvajene kraljice!

— Prinesel sem iz Petrograda najdragocenejše nakite in jih položil tej pustolovki pred noge.

— Visokost, to ravno ni bilo težko, — reče malo zasmehljivo mladi Kristenek, — saj bo račun poravnala carica Katarina.

Grof Orlov se nasmeje.

— Prav imate, Kristenek! — odvrne — račun bo poravnala Katarina.

Upam pa, da bo na koncu vendar le vse skupaj plačala naša lepa pustolovka. Ona bo vse plačala, proklet naj bom, ako je ne bom tekom enega meseca izročil v Petrogradu, kjer se bodo za vedno zaprle za njo vrata ječe.

— Resnično, carica ne more trpeti te tekmovalke. Grofica se izdaja za hčerko carice Elizabete. Odkar sem tu, sem imel dovolj pritožnosti, da vidim kako stvar stoji. Pravim vam, da sem se prestrašil, ki sem videl, kako se je že razširila zarota te grofice.

— Podpirata jo francoski in angleški poslanik, posebno pa se bodo zbrali okrog nje Poljaki, če jih bo poklicala. Če se mi ne bo posrečilo zadušiti te zarote, bo najbrž dožive la Katarina isto, kar se ji je že pripetilo pri Pugačevu. Znano vam je, da se je takrat Katarinin prestol temeljito majal.

Grof Orlov umolkne in pokliče natakarka, ki se je nahajal v bližini. Nato naroči čašo vina in jo takoj popije, ko mu jo je natakarka prinesel.

— Vrag vedi, kaj je z menoj, — nadaljuje Orlov, — v mojih presli plapolala neprestano ogenj, ki ga ne morem pogasiti.

Veste, moj dragi Kristenek — se-

daj vam bom dal najboljši dokaz svojega zaupanja, — veste li da mi ta pustolovka resnično ugaja?

— Res? — Visokost se igra z ognjem in zato se ne smete čuditi, če se boste morda malo opekli!

— Opekel? — odvrne grof Orlov in zaničljivo zmaje z rameni, — tako daleč ne bo prišlo. — Ne čutim namreč za lepo grofico Pineberg tega, kar sem doslej čutil za lepe žene. Ne, moja čustva so popolnoma drugačna. Moj dragi Kristenek, veste li, da nikakor ne bi mogel objeti in poljubiti te žene, tudi če bi vedel, da ni orem?

— To pa je res zelo čudno in obenem ovira!

— Da to je ovira! ponovi grof Orlov. Sedaj je govoril bolj sam s seboj, kakor pa s svojim mladim adjutantom. — Mnogo sem že razmišljal o tem, toda nisem se našel pojasnila.

— Sovražim to pustolovko, ker je sovražnica moje carice Katarine, uničil jo bom, ker mi je Katarina tako ukazala in ker nameravam — priznal vam bom tudi to, moj dragi Kristenek, — ker nameravam zopet osvojiti ono mesto v Katarininem srcu, ki ga sedaj zavzema Potemkin, ki ga naj Bog kaznuje in mu naj uniči še drugo oko!

— Toda vendar, vedno mi je nekako čudno pri duši, kadarkoli vidim mlado grofico Pineberg, kadarkoli slišim njen glas, kadarkoli začutim njeno bližino. Takrat se mi dozdeva, da je ne smem pogubiti temveč da jo moram braniti in ščititi!

— Moj dragi Kristenek, smatrajte me za svojega prijatelja, recite mi, kaj se dogaja to v moji duši? Saj se dogaja to v moji duši? Saj se je zgodilo z menoj, ki sem osvojil vsako lepo ženo, ki sem si privoščil vsake ženo, tudi takrat če sem vedel, da sem s tem uničil komu življensko srečo?

— Visokost, odvrne Kristenek po kratkem premišljevanju, — ne morem najti pojasnila. Edini razlog bi bil morda ta, da se vam mlada grofica res dopade in da se tudi vi ne morete več upirati njeni lepoti in dražestnosti — Toda, visokost, vi ste mi nameravali odkriti svoj načrt.

— Da, hotel sem. — Oh, Kristenek, pravim vam, moj načrt se ne da poplačati z denarjem. Na podlagi mojega načrta bomo dobili pustolovko v roke!

— Ali ga nameravate že danes izvršiti?

— Da, —

— Visokost, ali mislite, da je že čas?

— Prepričan sem. — Kristenek poslušajte, kaj sem sklenil.

Grof Orlov si prižge cigareto in začne razlagati svojem adjutantom načrt, ki ga je skoval, da dobi lepo mlado Katarinino nasprotnico v svoje pesti.

— Sedaj je pust, — reče Orlov, — pa je tudi najodličnejšim gospem do voljenj, da dožive pustolovščine, ki bi jih drugače odločno odklonile.

— Nocojšnja svečanost v palači Trientino bo končala po mojem računom okoli enajste ali dvanajste ure. Nato pa bom povabil grofico Klariso Pineberg, da obišče mojo admiralsko ladjo "Česma", ki sem jo dal v ta namen svečano okrasiti.

— Na jamborih bodo viseli nešte vilni lampijoni, cela ladja bo blestela, v moji kabini pa, ki je okrašena z vsemi ruskimi in beneškimi zastavicami, bo serviran souper.

— Prepričan sem, da grofica Pineberg ne bo odklonila mojega povabila. — Že večkrat sem ji omenjal, da jo bom povabil na ladjo.

— Potem bomo takoj odjadrali!

— Če se bodo Benečani upirali ali nas morda celo preganjali bomo vrgli v mesto nekoliko bomb, toda ca-

rica želi, da se temu po možnosti izognemo.

— Sedaj pa, moj dragi Kristenek, naprej! — reče Orlov. — Že je čas, da se podava v palačo Trientino. Prepričan sem, da so že vsi povabljeni polnoštevilno zbrani.

Grof Orlov pokliče natakarka in plača račun.

Oba vstaneta. Nista pa opazila, da je njunim zadnjim besedam prisluškovala za hrbot mlada prodajalka evetlice, ki je iznenadila Kristeneka s svojo lepoto.

Ta mlada in dražestna deklica je prisluškovala sleherni njeni besedi Orlov in adjutant sta govorila francoski, ona pa je prisluškovala, pri čemer se je na videz pečala s svojo košarico, kjer je razvrščala rože, na gelje in vijolice.

Ah, tu si ti, moj lepi otrok! — reče grof Orlov in poboža mlado deklico po obrazu. — Res, lepa si, kakor tvoja najlepša evetlica! — Deklica, kako ti je ime?

— Ime mi je Lidija, gospod, — odvrne mlada deklica.

— Ali imaš ljubčka? — vpraša grof Orlov in se nasmehe. — Preveč si lepa, moraš imeti oboževalca.

— Gospod, nimam ga, — odvrne deklica. — Obožujem nekoga, toda ta me še ni uslišal.

— Glej, glej — ti torej ljubiš in to nesrečno, — vzkligne grof Orlov. — Toda kako se imenuje ta srečni človek, ki ga obožuje tako mala, dražestna deklica kakor si ti?

— Oh, gospod, vi bi lahko rekli zame kako dobro besedo, — odvrne Lidija, — lahko bi ga opomnili, naj izpolni obljubo, ki mi jo je dal pred dvema leti — vi ga dobro poznate — videla sem, da se vozite z njim v gondoli. — Mislim namreč Gianettina, lepega gondolierja!

— Za vraga, to sem si mislil! — vzkligne grof Orlov in dregne skri-

vaj s kolemelem svojega adjutanta.

— Ta Gianettino pa ima res srečo pri ženah!

— Deklica, storil bom tako, kakor želiš. — Še nocoj bom govoril z gondolierjem in če res ni neumen, bo hitel, da se čimprej s teboj poroči. — Jaz pa vama bom poslal lepo poročno darilo.

— Lepi otrok, ali veš, kdo sem jaz?

— Gospod, vi ste Rus in ste se pripeljali k nam na lepi in veliki ladji. — Čudno ime ima ta ladja, ne vem, ne morem si ga zapomniti. — Oh, ruski jezik je tako težek!

— Da, naš jezik je težak toda zato se pa le razumemo na to, kar je lepo, sladka Lidija! — Evo ti, vzemi ta zlatnik, in si prihrani nocoj svoje evetlice zase. Jaz ne potrebujem tega evetja.

— Kaj? — vzkligne začudeno Lidija. — Ali res ne potrebujete rož in vijolice? Ali ni v celih Benetkah žene, ki bi se vam dopadla?

— Ni je! — odvrne Orlov.

— Ali niti v palači Trientino? — vpraša koketno deklica in pokaže svoje prekrasne zobe, ki so blesteli kakor niz biserov.

— Kaj veš ti o palači Trientino? — vpraša grof Orlov in začudeno ter vprašujoče pogleda Lidijo.

— Vem, da tam prebiva najlepša žena v Benetkah in da ste vi v palači Trientino dnevni gost. Oh, kako ne bi tega vedela, ko sem pa vedno Gianettinu za petami, — četudi ga nikoli ne ustavim, ker vem —

Lepa Lidija umolkne, kakor da je rekla preveč, kakor da je že izdala vse svoje skrivnosti.

Toda bil je pust in zrak je bil nasičen z najslajšimi skrivnostmi.

(Nadaljuje prihodnjič)